

De waarheid volgens Bart Bruin en Karin Koppers pag. 10

Risico's administratieve lastenverlichting pag. 14

Auto en fiscus pag. 24

Crisismaatregelen

Vorige week kwam het kabinet met een aantal anti-crisismaatregelen, waarvan we er deze week in AN op de volgende pagina's enkele bespreken:

- versoepeling verliesverrekening 2008 (6);
- verandering frequentie BTW-afdracht (6);
- vereenvoudiging loonheffing;
- afschaffing verplichte publicatie en deponeering van een jaarrekening voor kleine MKB-ondernemingen (5, 8);
- nieuwe regeling voor tijdelijke WW (18).

In deze *Accountancynieuws* een beknopte samenvatting en analyse van juist deze maatregelen, omdat die naar oordeel van de redactie de meest onmiddellijke impact hebben op de bedrijfsvoering van ondernemers. **An**

U gaat voor inzicht?

Infine Tussentijds Rapport Geeft direct resultaat!

Bekijk de
ONLINE DEMO
op www.infine.nl

INFINE
SOFTWARE

welkom in de wereld van outservice

ADP
Services for Payroll & HR

adp.nl/p-net

Kluwer
a Wolters Kluwer business

AFM: 'Effectiviteit Wtfv nauwelijks vast te stellen'

De effectiviteit van de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) is volgens de AFM nauwelijks vast te stellen. Dit stelt de AFM in haar begroting 2009 die half maart werd gepubliceerd. In het kader van de Wtfv houdt de AFM toezicht op de verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen. De kosten van dit toezicht begroot de AFM voor dit jaar op een krappe € 4,4 miljoen.

De effectiviteit van dit toezicht is volgens de AFM slechts 'in beperkte mate meetbaar.' Er is, zo stelt de AFM in haar begroting, geen adequaat model om de resultaten van het toezicht – het door de wetgever beoogde effect van een verlaging van de risicopremie in de prijs van effecten en herstel van ver-

trouwen in financiële markten – vast te kunnen stellen. Een woordvoerder van de AFM nuanceert dit door te stellen dat door de AFM gemaakte opmerkingen in het algemeen wel door ondernemingen worden opgepakt en het opvolgend jaar worden verbeterd.

Onderzoeken

Met ingang van dit jaar worden niet alleen de jaarverslagen onderzocht, maar wordt er ook gekeken naar de halfjaarcijfers. De AFM verwacht dit jaar in het kader van de Wtfv zo'n 60 onderzoeken uit te voeren. Aangekondigde themaonderzoeken in dit kader zijn onderzoeken naar de toepassing van IAS 18 Revenue Recognition, IAS 36 Impairment test en Management Reporting. **An**

IASB kiest voor nieuwe verslaggevingsstandaard niet-beursfondsen

De IASB heeft op 19 maart jl. besloten om op korte termijn de definitieve versie van zijn verslaggevingsstandaard voor niet-beursfondsen te publiceren. Ondernemingen zonder beursnotering kunnen deze SME-standaard wereldwijd toepassen, met uitzondering van financiële instellingen, zoals banken. Verwacht wordt dat de nieuwe standaard medio dit jaar openbaar wordt gemaakt.

De ontwerpversie van de nieuwe standaard werd al twee jaar geleden gepubliceerd onder de naam 'IFRS for Small and Medium-sized Entities'. De hierop binnengekomen commentaren, field tests en input van vele rondetafel-sessies bij de IASB resulteerden vervol-

gens – niet onverwacht – in diverse wijzigingen ten aanzien van de ontwerpversie.

Belangrijkste mutaties

Enkele belangrijke wijzigingen die zijn doorgevoerd betreffen:

- de afschrijving op goodwill wordt toegestaan;
- de nieuwe standaard wordt vrijwel geheel losgekoppeld van full IFRS;
- ruimere toepassing van de kostprijs voor de waardering van financiële instrumenten en daaraan gerelateerd een beperkte toepassing van de reële waarde;
- verdere reductie van de toelichtingseisen.

Lees verder op pagina 2 →

10127374

www.accountancynieuws.nl
voor een GRATIS abonnement

INHOUD

Accountancynieuws

3 april 2009

interview

Bart Bruin RA en Karin Koppers RA van Integris: Alles is niet waar, tot bewezen is dat het waar is

Frans Heitling

Bart Bruin en Karin Koppers zijn forensische accountants. Forensische accountants ontsnappen geleidelijk aan de negatieve beeldvorming rond hun beroep van 10 jaar geleden. **10**

externe verslaggeving

Administratieve lastenverlichting versus risicoverhoging: zoeken naar de juiste balans

Robin Litjens

Administratieve lasten worden tot nu toe eenzijdig geïnterpreteerd. Er wordt gekeken naar de last voor de opsteller. En er wordt te weinig gekeken naar het nut voor de gebruiker. **14**

sociale zekerheid

Crisismaatregel: deeltijd WW in plaats van werktijdverkorting

Henk Knol

De voorwaarden om van deze regeling gebruik te kunnen maken zijn aanzienlijk soepeler dan de tijdelijke werktijdverkortingsregeling die tot 21 maart gold. **18**

fraude

Accountant kan 'neus voor fraude' prima ontwikkelen

Dick Alblas

Alertheid op fraude is geen aangeboren eigenschap bij accountants, maar is wel aan te leren. **20**

Column Joost Groeneveld **13**, Anton Dieleman, Toelichting op de onbekende niet-goedkeurende accountantsverklaring **16**, RJ-uiting 2009-4 en 2009-5 **22**, column Tjako Streefland **23**, belastingen **24**, subsidies **25**, tuchtrecht **26**, vakinformatie en productinformatie **27**, agenda **30**

Vervolg van voorpagina IASB kiest

Convergentie SME-standaard en Richtlijnen

De verschillen tussen de definitieve SME-standaard en full IFRS zijn als gevolg van deze wijzigingen beduidend groter geworden. Daar staat tegenover dat de verschillen tussen de SME-standaard en de huidige Richtlijnen van de RJ juist steeds kleiner worden. Dit impliceert een gemakkelijker overstap van de Nederlandse verslaggevingsregels (de Richtlijnen) op de SME-standaard.

Afgaande op het feit dat de overstap makkelijker wordt, en gegeven de internationaal geaccepteerde status van de nieuwe standaard, ontstaat de reële verwachting dat veel (middel)grote Nederlandse ondernemingen de komende jaren serieus zullen overwegen om over te gaan op de SME-standaard. Overigens is de naam van de standaard

nog wel een discussie-item. De drie alternatieven die aanvankelijk werden genoemd waren 'Simplified IFRSs', 'IFRS for SME' en 'IFRS for Private Entities'. De beslissing over de definitieve naam wordt later genomen.

Profijt

Met name de grote en de middelgrote ondernemingen in binnen- en buitenland zullen van de SME-standaard kunnen profiteren, zo is de verwachting. De reden daarvoor is de voorziene positieve uitwerking op internationale overnames en financiering. De internationale harmonisatie die hierdoor wordt bewerkstelligd, bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid van de cijfers. Dat zou een welkom einde maken aan de lappendeken van lokale verslaggevingsstandaarden zoals die op dit moment bestaat binnen de Europese Unie. **An**

Hugo van den Ende, partner bij PricewaterhouseCoopers

Accountancynieuws - Gratis abonnement verlengen voor 1 juni 2009!

Al meer dan 100 afleveringen van Accountancynieuws hebben wij u met veel plezier aangeboden. Wilt u de volgende 100 ook weer gewoon gratis ontvangen? Let goed op.

Volgens de regels van Het Nederlands Uitgeversverbond verloopt na drie jaar de geldigheid van uw gratis abonnement. Dat moment is nu aangebroken. Het is daarom noodzakelijk dat u voor 1 juni 2009 uw persoonlijke gegevens controleert en dat u bevestigt dat u uw gratis abon-

nement op Accountancynieuws wenst voort te zetten. Daarom is volgende week Accountancynieuws voorzien van een extra halve omslag. In deze omslag vindt u uw persoonlijke login en wachtwoord, waarmee u online uw gegevens kunt controleren en uw gratis abonnement kunt verlengen. U heeft tot 1 juni 2009 de tijd om uw gegevens te controleren. Elke 250e lezer die zijn abonnement voortzet, ontvangt 2 gratis toegangskaarten voor de Accountancynieuwsdag 2009 (6 oktober, Papendal Arnhem). **An**

 accept[®]
Altijd een goed rapport!

Dat de cijfers eens wat minder kunnen uitvallen, ligt niet aan u. Dat de rapportage veel van uw tijd vergt, daar kunt u wel wat aan doen! Met **Accept Rapportage**: de software voor geslaagde rapporten. Compatibel met uiteenlopende aangifte software, snelle implementatie.

Financiële software voor accountants- en administratiekantoren

www.acc.nl

076 - 50 14 033

Scherper toezicht BFT op notarissen

Het Bureau Financieel Toezicht (BFT) gaat scherper toezicht houden op de financiële situatie van notarissen. Aanleiding voor het verscherpte toezicht is onder meer de achteruitgang op de woningmarkt. Van de 1.487 notarissen in Nederland staan er 114 onder oplettend toezicht en 25 onder verscherpt toezicht. Dit blijkt uit de publicatie 'Financiële ontwikkelingen in het notariaat' van het BFT.

Verscherpt en oplettend toezicht wordt ingesteld naar aanleiding van de financiële positie van een notaris. Notariskantoren moeten binnen 4 maanden na afsluiten boekjaar hun financiële gegevens bij het BFT aanleveren.

Toezicht op notarissen		
Normaal toezicht	1.348	90,6%
Oplettend toezicht	114	7,7%
Verscherpt toezicht	25	1,7%

Bron: Bureau Financieel Toezicht, 18 maart 2009

Toezicht in gradaties

Er is sprake van 'normaal toezicht' op notarissen wanneer er geen sprake is ri-

Bankiers willen gemeenschappelijke accountancyregels

Internationale bankiers hebben de Britse premier Gordon Brown opgeroepen om te zorgen voor een gemeenschappelijk set van accountingregels en wereldwijde reguleringsstandaarden voor banken. Deze oproep deden de bankiers bij hun recente bezoek aan Brown en minister van Financiën Alistair Darling ter voorbereiding van de G-20 bijeenkomst van 2 april jl. in Londen. Topman William Rhodes (Citibank) liet de *Financial Times* weten dat voor bankiers belangrijke zaken inzake accountancy, toezicht, opkomende markten en het gevaar van protectionisme uitvoerig werden besproken. **AN**

sicovolle ontwikkelingen. De jaarcijfers worden ieder jaar beoordeeld en eens in de 5 jaar vindt er een uitgebreid onderzoek plaats. 'Oplettend toezicht' betekent dat het BFT het risico bij een notaris hoger inschat. Dat zou het geval kunnen zijn bij een startende notaris, of – wat de brochure noemt – een 'opvallende ontwikkeling' in de vermogenspositie van het kantoor. Het kantoor wordt dan vaker dan eens in de 5 jaar gecontroleerd en moet ook meer dan een keer per jaar haar financiële gegevens aanle-

veren. Van 'verscherpt toezicht' is sprake wanneer een situatie als echt risicovol wordt ingeschat. In zo'n situatie wordt er meerdere malen ter plekke een onderzoek ingesteld en zal het notaris-kantoor meerdere malen per jaar haar financiële gegevens moeten aanleveren.

Een groot deel van de inkomsten van notarissen komt van het passeren van akten voor hypotheek. Het BFT constateerde vorig jaar bij elf kantoren een negatieve bewaringspositie van derdengelden. **AN**

commentaar

Vertrouwen

De AFM heeft o.a. als opdracht de kwaliteit van de verslaggeving van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen te monitoren. De Wtfov is daarvoor de wettelijke basis en € 4 miljoen het budget. Maar toch wringt er iets. Al eerder liet de AFM weten dat zij het lastig vindt dat zij de bevindingen die zij opdoen bij het toezicht op accountants niet mogen gebruiken bij het Wtfov-toezicht. 'Niet uit te leggen,' roept de AFM. En de parallel met de bestrijding van bijstandsfraude wordt al gauw getrokken. Daar mogen allerlei bestanden aan elkaar gekoppeld worden. Prima uit te leggen! Wanneer WTA-ervaringen en Wtfov-ervaringen aan elkaar gekoppeld mogen worden, dan zou de AFM beter werk kunnen leveren. 'Moeilijk uit te leggen aan het maatschappelijk verkeer,' en 'We denken dat het ongewenst is om de scheiding te hebben,' verklaarde Steven Maijor in *Accountancynews*, afl. 4 van dit jaar. Maar hoe zit het nu met de effectiviteit van de AFM en dan specifiek de effectiviteit van de Wtfov? Of mag ik dat niet door elkaar gebruiken?

De begroting 2009 van de AFM, nota bene gepubliceerd op 19 maart jl., is een eerlijk document. Er staat precies in wat de AFM van plan is en hoeveel dat kost. Er staat nog meer eerlijkheid

in: 'Het resultaat van de toezichtwerkzaamheden is in beperkte mate meet-

baar te omschrijven. De toelichting op de Wtfov noemt mogelijke verlaging van de risicopremie in de prijs van effecten door goed toezicht en het herstel van vertrouwen in financiële markten. Momenteel is er nog geen adequaat model om deze resultaten voldoende betrouwbaar te meten.' Daaruit kun je twee conclusies trekken. De eerste: we hebben niet goed genoeg gezocht naar objectieve criteria. We doen er een schepje bovenop en gaan nog harder op zoek. En misschien hebben we dan straks iets wat nu nog niet bestaat: objectieve criteria.

De tweede conclusie: we stoppen met het toezicht. Het is goed geld – € 4 miljoen – naar kwaad geld gooien. Verlies nemen en de stekker eruit. Dat laatste zie ik zo één, twee, drie nog niet gebeuren. En hoewel het publiek het vertrouwen in de toezichthouders een beetje kwijt is, willen maar weinigen zonder. Toch weer dat stukje wan- of vertrouwen? **AN**

fheitling@kluwer.nl

AFM gaat extra letten op onafhankelijkheid, OKB's en werkzaamheden van derden

De AFM heeft concrete doelstellingen voor 2009. Er moeten 95 instellingsspecifieke onderzoeken plaatsvinden en even zoveel moeten er worden afgerond. Daarnaast worden er twee themaonderzoeken uitgevoerd. Er moeten 16 normoverdragende en eveneens 16 doelstellingsoverdragende gesprekken worden gevoerd c.q. brieven geschreven. Dit blijkt uit de begroting 2009 van de AFM die op 19 maart jl. is gepubliceerd.

De AFM heeft een begroting voor 2009 van € 78 miljoen opgesteld; ongeveer 1% lager dan de begroting voor 2008. Ongeveer € 7 miljoen daarvan komt voor rekening van het toezicht op accountants.

WTA-toezicht

Volgens de AFM zal 2009 geheel in het teken staan van doorlopend toezicht op vergunninghoudende accountantsorganisaties. Daarbij wil de AFM vooral aandacht besteden aan onafhankelijkheid, opdrachtgericht kwaliteitscontrole en gebruik van werkzaamheden van andere accountants. Daarnaast wil de AFM twee themaonderzoeken uitvoeren. Welke dat zullen zijn, is nog niet bekend.

Doelstellingen

In de begroting is een aantal prestatie-indicatoren – goede voornemens – opgenomen die de AFM dit jaar wil realiseren. Zo moet een instellingsspecifiek onderzoek binnen 122 dagen zijn afgerond. De AFM verwacht er dit jaar zo'n 95 uit te voeren. Het toezicht moet bijdragen aan het herstel van het vertrouwen in de accountant en de door hem afgegeven accountantsverklaring. De AFM constateert ook dat kleinere accountantskantoren binnen Nederland zich aansluiten bij grotere verbanden. Binnen deze grotere kantoren worden de controleactiviteiten geconcentreerd bij een beperkte groep personen. Algemene verwachting is dat de krapte op de arbeidsmarkt voor accountants voortduurt. Dit heeft effect op de personeelsbezetting bij accountantskantoren, maar ook bij de AFM, zo stelt de toezichthouder.

OOB-kantoren zullen, afhankelijk van omvang en onderkend risico, één of meerdere keren per jaar worden bezocht. Voor 2009 zijn de onderzoeken bij de grotere OOB-kantoren gepland, waarbij de beoordeling van controle-dossiers deel uitmaakt van deze onderzoeken. Bij alle OOB-kantoren vinden naast de onderzoeken ook periodieke gesprekken plaats. Niet-OOB-vergunninghouders moeten volgens de wet minimaal eenmaal in de zes jaar worden gecontroleerd. In 2009 zal er bij circa 80 niet-OOB vergunninghouders een toezichtonderzoek worden uitgevoerd. In het kader van het tussen de SRA en de AFM afgesloten convenant zullen de onderzoeken bij SRA-leden plaatsvinden door de SRA, in opdracht van en met het toetsingsinstrumentarium van de AFM.

Signalen uit de markt

Naast deze gebruikelijke onderzoeken gaat de AFM ook op onderzoek uit wan-

neer incidenten of signalen uit de markt daartoe aanleiding geven. De AFM verwacht dit jaar – volgens haar begroting – zo'n 400 signalen uit de markt te ontvangen. De teller staat nu, eind maart, al op 150. In 2009 wordt bovendien een expertcommissie toezicht accountantsorganisaties ingesteld. De leden van deze commissie worden zo mogelijk ook in specifieke gevallen op adviesbasis ingezet in het toezicht.

Internationaal

Het toezicht van de AFM heeft inmiddels ook een internationale dimensie. Enerzijds omdat de AFM sinds half 2008 toezicht houdt op 'auditorganisaties van een derde land', anderzijds omdat de AFM deelneemt aan diverse Europese en internationale commissies en contacten onderhoudt met buitenlandse toezichthouders. De AFM is actief lid van de European Group of Auditor's Oversight Bodies (EGAOB) onder voorzitterschap van de EC. AFM-directeur Steven Majoor is vice-voorzitter van het International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR), waarvan 24 landen lid zijn. In 2009 zal bovendien overleg plaatsvinden met de Amerikaanse en Japanse toezichthouder om te komen tot samenwerkingsafspraken. **An**

Dennis M. Nally nieuwe topman PricewaterhouseCoopers International

Dennis M. Nally is gekozen als de nieuwe voorzitter van het wereldwijde netwerk van PricewaterhouseCoopers International.

Nally begint op 1 juli aan zijn termijn van vier jaar. Nally volgt Samuel A. DiPiazza op die in november 2008 aankondigde met pensioen te gaan, na 35 jaar aan PwC verbonden te zijn geweest. De 56-jarige Nally is sinds 2002 voorzitter en senior partner

bij PricewaterhouseCoopers LLP, de Amerikaanse tak van het PwC-netwerk. Ook is hij lid van het global PwC Network Leadership Team en voorzitter van PwC's Network Strategy Council. Later dit jaar wordt bekend wie Nally in de VS zal opvolgen. **An**

Accountants verdeeld: SRA is tegen

Kabinet schaft verplichte jaarrekening voor kleine ondernemingen af

Het kabinet meldde vorige week donderdag dat de verplichte jaarrekening voor kleine ondernemers – minder dan 10 werknemers en minder dan € 1 miljoen omzet – wordt afgeschaft. Het kabinet volgt daarmee de aanbevelingen in deze richting vanuit de Europese Commissie. De SRA kwam de dag daarna met een advies aan het kabinet om dat vooral niet te doen. Bijna 75% van de SRA-kantoren zou het voornemen van het kabinet zeer onverstandig vinden.

De SRA lijkt met deze stellingname een andere koers te varen dan NOVAA en NIVRA. De beide beroepsorganisaties spraken zich in het verleden al uit voor een dergelijke vrijstelling; het NIVRA in oktober 2007 en de NOVAA begin deze maand, in reactie op de Europese voorstellen. Lees hierover ook AN, afl. 6, pag. 2 en 8. Eerder liet ook MKB-Nederland al weten weinig moeite met dit voorstel te hebben, o.a. omdat het een verplichting is die vaak slecht wordt nagekomen. De SRA is tegen het schrappen van de verplichting, omdat het 'een verarming voor het financiële inzicht in de onderneming' betekent. Zij stelt dat een jaarrekening nodig is voor een

transparante financiële huishouding en als verantwoordingsstuk in de contacten met derden, zoals banken, kredietverleners, toeleveranciers en klanten.

Enquête

De Europese Commissie gaf al eerder aan micro-ondernemingen te willen vrijstellen van de Vierde en Zevende EG-richtlijn voor de jaarrekening. De SRA reageerde daarop met een enquête onder de SRA-kantoren die meer dan 40% van het MKB bedienen, om hen te polsen over deze plannen. De SRA-leden stellen dat door het afschaffen van de verplichte jaarrekening, de transparantie en het inzicht in de fi-

nanciële situatie bij de kleine ondernemingen afneemt (81%). Kleine ondernemingen krijgen ook minder snel kredieten als zij geen jaarrekening overhandigen (90%) en zij komen in moeilijkheden in geval van faillissement, omdat de curator geen inzicht meer krijgt (56%). Potentiële klanten/leveranciers zullen meer afwachtend reageren omdat informatie (via de KvK) niet beschikbaar is (53%). In geval van samenwerking met of overname door een andere onderneming, ontbreekt bovendien een belangrijke financiële schakel (69%). SRA-kantoren zien meer heil in verdergaande automatisering door middel van elektronisch factureren en XBRL. Mocht de jaarrekening voor kleine ondernemingen dan toch niet meer verplicht zijn, dan kan ook de deponeeringsplicht vervallen, meent 65% van de SRA-kantoren. Daar zitten in de praktijk echter nog wel enige haken en ogen aan. An

Hoge Raad: bedrijfsoverdrachten in de landbouw zijn geen schenkingen

De Hoge Raad heeft in een principiële procedure van Alfa Accountants en Adviseurs duidelijk gemaakt dat veel bedrijfsoverdrachten in de landbouw geen schenkingen zijn.

In de landbouw vinden bedrijfsoverdrachten meestal plaats vanuit een maatschap of VOF. Bij de bedrijfs-overname betaalt de overnemende zoon vrijwel altijd een lagere prijs dan de vrije verkoopwaarde van het bedrijf. Reden hiervoor is dat voortzetting tegen een hogere prijs voor de opvolger niet haalbaar is.

Geen aangifte schenkingsrecht

De Hoge Raad heeft nu beslist dat er bij overdracht tegen een prijs om voortzetting van het bedrijf te ver-

zekeren, sprake is van het nakomen van een verplichting en dus niet van een schenking. Dit betekent dat er in die gevallen geen aangifte schenkingsrecht hoeft te worden gedaan. Weliswaar bestaat er voor het schenkingsrecht al jarenlang een bedrijfsopvolgingsfaciliteit, maar met name in de periode tot 1 januari 2002 was deze te krap. Daarnaast bestaat bij toepassing van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit het risico dat bij bedrijfsbeëindigingen binnen de voortzettingstermijn (nu 5 jaar), het schenkingsrecht alsnog moet worden betaald. Dit probleem is nu definitief van de baan, omdat er in veel gevallen helemaal geen schenkingsrecht verschuldigd is. Tevens is het met dit arrest van de Hoge Raad mo-

gelijk geworden om een bedrijfsoverdracht zonder schenkingsproblemen te laten plaatsvinden voordat de overdrager 55 jaar oud is. An

Twee liquiditeitsruimte creërende belastingmaatregelen

Het kabinet heeft op 25 maart 2009 een pakket maatregelen gepresenteerd om de gevolgen van de economische crisis zo goed mogelijk op te vangen. In dit pakket maatregelen is een tweetal onderdelen opgenomen die het bedrijfsleven enige liquiditeitsruimte moeten geven: versoepeling van de verliesverrekening 2008 en BTW per kwartaal.

In de notitie die het kabinet hierover naar de Tweede Kamer stuurde ('Werken aan toekomst, een aanvullend beleidsakkoord bij 'samenwerken, samen leven'), staat vermeld dat deze en de andere maatregelen nader worden uitgewerkt in de Voorjaarsnota 2009 en de Miljoenennota 2010. De bij deze notitie gevoegde bijlage, 'Mogelijkheden voor ombuigingen, stabilisatie en intensivering Rapport van de Werkgroep Gerritse Februari 2009', geeft evenwel

aan waaraan gedacht wordt. In dit rapport wordt overwogen dat voor 2008 de mogelijkheid bestaat om de huidige carry-backregeling zodanig aan te passen, dat een redelijke schatting van het verlies in 2008 (bijv. d.m.v. een voorlopige jaarrekening) voldoende is voor een carry-back naar de voorlopige aanslag van 2007. Dit levert direct liquiditeit op voor die bedrijven die over 2008 verliezen hebben geleden. Feitelijk betekent dit een versnelde uitbeta-

ling van minimaal een halfjaar. Of er nog een verdere verruiming komt, bijvoorbeeld verruiming van de carry-back naar drie jaar, zal afwachten zijn. Voornoemd rapport noemt dit wel als mogelijkheid.

Aangifte 2008 snel inleveren

De huidige, thans in de wet verankerde carry-backregeling, kent al de mogelijkheid tot het verzoeken van een voorlopige carry-backbeschikking. Op verzoek kan alvast 80% van het vermoedelijke verlies over het betreffende kalenderjaar in aanmerking worden genomen. Voorwaarde is dan wel dat de aangifte over het betreffende jaar is ingediend. Op grond van de regeling zoals die thans luidt, moet men dan dus snel de aangifte 2008 inleveren. Geeft dit een verlies te zien, dan kan men direct bij of nadat men de aangifte heeft ingediend een verzoek voorlopige carry-backbeschikking indienen. Hierin moet dan staan dat men verzoekt alvast 80% van het verlies 2008 te verrekenen met 2007.

BTW-maatregel

Voor wat betreft de BTW-verruimingsmaatregel spreekt het voornoemde rapport Gerritse niet zozeer over kwartaalaangifte als wel dat de ondernemers een maand extra uitstel krijgen voor het betalen van hun BTW-afdracht.

Beide maatregelen leveren op korte termijn extra liquiditeitsruimte op. Bij de BTW moet de ondernemer er wel rekening mee houden dat het uitstel is, geen afstel. **An**

Drs. A.T. Valkenburg, PKF Wallast vestiging Amsterdam

PwC verschijnt niet bij onderzoekscommissie Noord-Holland

Een accountant van PricewaterhouseCoopers weigerde op 26 maart jl. te verschijnen voor een onderzoekscommissie van Provinciale Staten van Noord-Holland. De onderzoekscommissie was begonnen met de openbare verhoren in het onderzoek naar verdwenen miljoenen aan kasgeld.

Noord-Holland zette € 78 miljoen weg in IJsland en ruim € 20 miljoen in Duitsland. Dat laatste bedrag is inmiddels terug. De commissie zegt de beslissing van de accountant ernstig te betreuren. Een provinciale commissie kan alleen bestuurders, ambtenaren, oud-bestuurders en ex-ambtenaren wettelijk verplichten te komen, voor buitenstaanders geldt die verplichting niet. De commissie heeft het NIVRA gevraagd met een gedragslijn te komen voor accountants bij dit soort kwesties. Volgens haar heeft de externe accountant als toezichhouder op publiek geld van de provincie

een maatschappelijke rol en moet hij daarom bereid zijn mee te werken aan een onderzoek.

Verbaasd

In een reactie zegt PwC dat de wet het kantoor verplicht tot geheimhouding over zaken die personen aangaan. PwC: 'Wij hebben nadat wij op 10 maart jl. een uitnodiging van de onderzoekscommissie ontvingen, meteen onderbouwd laten weten niet op deze uitnodiging voor de openbare zitting te kunnen ingaan. Het staat ons niet vrij op grond van de WTA en de VGC; deze verplichten ons tot geheimhouding over o.a. zaken die personen betreffen en daarom kunnen we niet meewerken aan een publieke hoorzitting.' PwC zegt ook vrijwillig alle vragen van de commissie te hebben beantwoord. PwC is daarom verbaasd dat de onderzoekscommissie dit bericht naar buiten heeft gebracht. **An**

NIVRA: 26 meldingen vermeend onrechtmatig titelgebruik in 2008

Het NIVRA heeft in 2008 in totaal 26 meldingen (NOvAA 2008: 85 meldingen) van vermeend onrechtmatig titelgebruik binnengekregen. Daarbij valt volgens het NIVRA op dat er het eerste halfjaar minder meldingen zijn binnengekomen dan in het tweede half jaar (7 respectievelijk 19 meldingen). De reden hiervoor is onduidelijk. De teller staat voor 2009 inmiddels op 7.

Na een melding van vermeend onrechtmatig titelgebruik schrijft het NIVRA de betrokkene aan en stelt hem een termijn waarbinnen de inbreuk opgeheven moet zijn. Wanneer betrokkene niet reageert op NIVRA's (rappèl) brief, of reageert met de mededeling dat hij het gebruik van de beschermde titel niet zal staken, doet het NIVRA aangifte bij de bevoegde opsporingsinstantie: de Belastingdienst Holland-Midden (BHM). Het NIVRA draagt het dossier, bij de aangifte, over aan de BHM omdat het zelf geen opsporingsbevoegdheid heeft. Vanaf dat moment kan het NIVRA dus ook geen invloed meer uitoefenen op de procedure.

Stand van zaken

Van de 26 meldingen die het NIVRA in 2008 bereikten, is er:

- 4 maal geen sprake van onrechtmatig titelgebruik (bijvoorbeeld omdat er een RA of AA aan het kantoor feitelijk verbonden blijkt te zijn);
- 9 maal door betrokkene schriftelijk bevestigd dat het onrechtmatig titelgebruik gestaakt wordt en gestaakt zal blijven;
- 3 maal sprake van een complex dossier, dat nog in behandeling is bij het NIVRA, en;
- is 10 maal aangifte van onrechtmatig titelgebruik gedaan bij de BHM.

De meeste meldingen bereikten het NIVRA eind 2008, veel dossiers 2008 zijn daarom nog in behandeling bij de BHM. Daarnaast geldt dat de BHM in 2008 meer aangiftes van onrechtmatig titelgebruik via het NIVRA en de NOvAA heeft ontvangen dan werd verwacht. Om die reden heeft de BHM de beschikbare capaciteit voor deze zaken in 2009 verhoogd. [An](#)

Datac Accountants sluit zich aan bij Vanhier

Vanhier, accountants, fiscalisten en adviseurs voor ondernemers in het midden- en kleinbedrijf, heeft met Datac Accountants in Amsterdam overeenstemming bereikt over aansluiting van hun kantoor bij Vanhier.

Het kantoor van Datac Accountants zal zich voegen bij het huidige kantoor van Vanhier in Amstelveen. Paul Backes AA en Jenno Kruimer AA, nu vennoot bij Datac Accountants, zullen beiden als vennoot bij Vanhier toetreden. Bij Vanhier werken nu 170 mensen, verdeeld over de kantoren in Alkmaar, Amsterdam, Amstelveen, Haarlem, Heerhugowaard, Koog aan de Zaan, Zaandam en Limmen. Datac Accountants zal verder gaan onder de naam Vanhier. Vanhier voorziet een verdere uitbreiding naar 10 kantoren in de toekomst. [An](#)

BDO voegt activiteiten kantoren Apeldoorn en Ede samen in Ede

De activiteiten van BDO in Apeldoorn worden verplaatst naar Ede. Het kantoor met 34 medewerkers was meer dan een kwart eeuw in Apeldoorn gevestigd. Er lijkt in Apeldoorn een uittocht van accountants gaande te zijn, want eerder besloten Deloitte en Ernst & Young ook al om de Gelderse plaats te verlaten.

BDO voegt nu de activiteiten van de Apeldoornse en Edese vestiging samen en brengt die onder in Ede. BDO was meer dan 25 jaar in Apeldoorn gevestigd, en was de laatste acht jaar gehuisvest in een nieuw-

bouwpand op de hoek van de Laan van Westenenk en de Arnhemse weg. Het huurcontract loopt daar nog twee jaar door. Die tijd heeft BDO ook nog nodig om de verhuizing door te zetten. [An](#)

SEMINAR 22 APRIL: EEN HALF JAAR DOORLOPEND TOEZICHT DOOR DE AFM
(Oud) toezichthouders over de gevolgen van de nieuwe toezichtregels op accountantsorganisaties en haar accountants.

Sprekers: Marten Renes, Arnout van Kempen, Michael Harari en Richard Bakkers
Datum: 22 april 2009, Amsterdam
Deelname seminar is kosteloos
Inschrijven: www.certalegalcompliance.nl/seminars.php

Certa Legal
Compliance

Nut en noodzaak afschaffen jaarrekening kleine ondernemingen betwist

In het crisispakket dat het kabinet op 25 maart 2009 heeft gepresenteerd is er ook aandacht voor de jaarrekening van kleine ondernemingen. Of deze categorie ondernemingen de zinsnede uit de plannen: 'High trust: voor kleine ondernemingen zal waar mogelijk een verlicht regelregime worden geïntroduceerd, zoals op het gebied van jaarrekeningen' zelf echt toejuicht, is maar de vraag. Want wat blijft er over als er geen jaarrekening meer overlegd kan worden?

De zinsnede over 'Hightrust' lijkt te duiden op het voorstel dat de Europese Commissie eind februari publiceerde, om lidstaten de mogelijkheid te bieden micro-ondernemingen vrij te stellen van de Europese Vierde Richtlijn die thans alle kapitaalvenootschappen (zoals in ons land de BV en NV) verplicht een jaarrekening openbaar te maken. Het Nederlandse kabinet lijkt hiermee vooruit te lopen op deze voorgenomen Europese richtlijnwijziging. Kennelijk is men er van overtuigd dat de wijziging er komt en dat deze lidstaatoptie daarna door ons land, waar mogelijk, zal worden overgenomen.

Paralleel

Met deze zinsnede in het Nederlandse crisispakket ontstaat een opvallende parallel met het eerdere pakket dat de Europese Commissie eind 2008 publiceerde in reactie op de – toen nog alleen – kredietcrisis. In dit Europese pakket werden eveneens allerlei, grotendeels al veel eerder aangekondigde, beleidsvoornemens genoemd. Zo ook het eerder aangekondigde voornemen om micro-ondernemingen vrij te stellen van het opmaken en publiceren van jaarrekeningen. Zij het dat deze en andere voornemens werden 'herverpakt' en gepresenteerd als een reactie op de crisis.

Nut en noodzaak

Wat zal dit Europese en Nederlandse beleidsvoornemen ook werkelijk aan lastenverlichting voor micro-ondernemingen kunnen opleveren? Er zullen immers altijd 'jaarcijfers' moeten worden gemaakt, al was het alleen maar

voor de fiscale aangifte of ten behoeve van verschaffers van eigen vermogen (dividenduitkering) of vreemd vermogen (banken). Bovendien is het nog niet helemaal duidelijk of alle betrokkenen wel overtuigd zijn van nut en noodzaak om micro-ondernemingen volledig vrij te stellen van de openbaarmaking van een jaarrekening. De 'administratieve last' van het aanleveren van een balans met korte toelichting, die kan worden gebaseerd op dezelfde grondslagen als de fiscale jaarrekening, bij het handelsregister, verdwijnt hiermee. Maar vermoedelijk vindt niet

iedere deelnemer aan het handelsverkeer het een prettig idee dat er dan letterlijk geen enkele openbare financiële informatie meer verkrijgbaar is over micro-ondernemingen met een balanstotaal van minder dan € 1.000.000, een omzet beneden de € 500.000 en minder dan 10 werknemers. In ons land vallen namelijk heel veel BV's onder deze voorgestelde microgrens. Daarvan zullen dus alsdan geen jaarcijfers meer beschikbaar zijn bij het handelsregister. Misschien toch beter als er iets – al is het vaak pas dertien maanden na afloop van het boekjaar – dan helemaal niets meer aan cijfers van micro-BV's openbaar beschikbaar is. Zie ook het artikel van Robin Litjens op pag. 14 van deze AN.

De redactie

Gebruik inkeerregeling fors toegenomen

Het gebruik van de inkeerregeling is de laatste tijd fors toegenomen. In februari en maart meldden zich 121 belastingplichtigen die tot dusver probeerden geld buiten het zicht van de fiscus te houden. Zij moeten bijna € 24 miljoen aan naheffing en rente betalen, zo meldt het ministerie van Financiën.

De hoogste individuele aanslag bedroeg € 3,9 miljoen, bij drie anderen kwam de rekening op meer dan € 1 miljoen uit. Het grootste aantal inkeerders (43) had een bankrekening in Zwitserland, gevolgd door België (27), met op de derde plaats Luxemburg (18). Hiermee komt het totaalbedrag dat de fiscus ophaalde sinds de invoering van de inkeerregeling in 2001 op € 181 miljoen.

Angst voor de fiscus

Nadat bekend werd dat onder andere Zwitserland, Liechtenstein, Luxemburg

en Andorra hun bankgeheim gaan versoepelen, nam het aantal inkeerders plotseling sterk toe. Staatssecretaris De Jager van Financiën gaf de FIOD-ECD opdracht om de informatie-uitwisseling met deze landen te starten. Dit leidde ertoe dat de fiscus op enkele dagen zelfs meer dan 20 meldingen van inkeerders binnenkreeg. Normaal gesproken melden zich gemiddeld 2 inkeerders op een dag. In totaal hebben nu ruim 5.000 belastingplichtigen openheid van zaken gegeven. Wie zich tijdig bij de Belastingdienst meldt en alsnog de verschuldigde belastingen betaalt, kan daarmee strafrechtelijke vervolging en een boete voorkomen. De Belastingdienst heeft aanwijzingen dat nog enkele duizenden belastingplichtigen geld buiten het zicht van de fiscus proberen te houden. An

Bent ú in control, terwijl alles in beweging is...? Manage met Alure!

- CRM
- Uren & Declaratie
- Document Management
- Planning & Control
- Workflow
- Financieel
- ClientPortal
- Online Diensten
- SRA~Alure Template

- Specifiek ontwikkeld voor accountancy, fiscale dienstverlening en administratiekantoren
- Dé standaard oplossing in 'Best of Breed', 50% marktaandeel boven 20 werkplekken
- Connectoren met vrijwel alle (vaktechnische) applicaties in de branche
- Hoogwaardige expertise door consultants die uw taal spreken
- Schaalbaar voor elke organisatie en bedrijfsgrootte van 5 tot 1000+ werkplekken!
- Samenwerking met SRA garandeert maximale ondersteuning van wet- en regelgeving
- Ontwikkeld en geleverd vanuit de bron, Innolan BV

Bart Bruin RA en drs. Karin Koppers RA van Integis over forensische onderzoeken

Alles is niet waar, tot bewezen is dat het waar is

Frans Heitling

Bart Bruin en Karin Koppers zijn forensisch accountants en geven leiding aan Integis. Zij moeten zich conformeren aan gedragsregels: objectiviteit, onafhankelijkheid en deugdelijke grondslag. Forensisch accountants ontsnappen geleidelijk aan de negatieve beeldvorming rond hun beroep van 10 jaar geleden.

Foto's: Peter Strellitski

Forensische onderzoeken zijn weer sexy en halen de publiciteit. Een willekeurige greep uit de onderzoeken van de afgelopen jaren. Informatievoorziening door ambtenaren aan het College van B en W van de gemeente Vlissingen. Het onderzoek voor Chios, het beleggingsvehicel van Joop van den Ende, onderzoek naar mogelijke onregelmatigheden in vastgoedtransacties op de Amsterdamse Zuid-As en het onderzoek naar de geldstromen rond Rita Verdonks Trots Op Nederland en de rol daarin van Ed Sinke. Deze onderzoeken van Integis hebben de pers ruim gehaald. En er wordt anders over geschreven dan acht jaar geleden over de KPMG-onderzoeken naar de bonnetjes van Bram Peper. Bart Bruin: 'Ik ga er vanuit dat KPMG destijds dat onderzoek naar eer en geweten heeft gedaan.' Hij voegt er echter aan toe dat KPMG destijds mogelijk onvoldoende de cultuur van de organisatie in acht heeft genomen. Blijkbaar was het binnen het Rotterdamse gemeentelijke apparaat niet gebruikelijk om bonnetjes te overleggen wanneer onkosten werden gedeclareerd. Achteraf kun je het mensen dan niet kwalijk nemen dat zij de bonnetjes niet konden laten zien. Wat het volgens hem nog eens extra lastig maakte, was het feit dat KPMG gehouden was aan geheimhouding en zich dus nauwelijks in het openbaar kon verdedigen. 'De enige manier waarop zij zich konden verdedigen was in een Raad van Tucht-procedure.'

Guilt by investigation

Karin Koppers maakt de dilemma's en gevraagde voorzichtigheid nog eens duidelijk door te wijzen op 'Guilt by investigation'. Op het moment dat een onderzoek wordt aangekondigd en in de publiciteit komt, wordt er al geoordeeld. Terwijl er op zo'n moment nog geen enkel onderzoeksresultaat ligt. 'Dat is lastig voor forensische accountants die met handen en voeten aan geheimhoudingsplicht gehouden zijn.' Het betekent dat de procedures rond een onderzoeksopdracht strak worden gehanteerd. In het rapport wordt de opdracht uitgebreid beschreven. Er worden afspraken gemaakt rond de com-

municatie. Zo worden er geen conclusies getrokken voordat hoor en wederhoor is toegepast. 'Op een moment dat je bevindingen communiceert voordat hoor en wederhoor is toegepast, heb je een probleem.'

Dat heeft te maken met het gegeven dat onderzoeken altijd naar aanleiding van vermoedens of geruchten over verkeerd gedrag of fraude worden ingesteld. Bart Bruin: 'Het is vaak zo dat fraude niet op één terrein voorkomt. Het komt niet vaak voor dat iemand niet-integer is op het ene terrein en wel integer op andere terreinen. Valse declaraties, benzine tanken in je privé-auto. Vreemd gaan. Het is niet zo dat je maar op één gebied niet-integer bent. Dat loopt vaak in elkaar over.' Hij illustreert dit met een voorbeeld uit hun praktijk, waarbij onderzoek werd gedaan naar declaratiefraude. Lopende het onderzoek komen zij erachter dat de betrokken directeur niet alleen fraude pleegt, maar nog veel meer dingen doet waarvan in ieder geval gesteld kan worden dat het niet strookt met het gewenste imago van de onderneming. Omdat de forensische accountants gehouden zijn aan hun geheimhoudingsplicht, kunnen zij daarover niet rapporteren voor zover het buiten de opdracht ligt. 'Je mag alleen rapporteren over datgene wat je onderzoekt binnen de opdrachtformulering.' Met die wetenschap kiezen zij bij voorkeur voor een bredere opdrachtformulering, zodat zij eventueel ook kunnen rapporteren over andere dingen die ze tegen zouden kunnen komen. Dat wil niet zeggen dat Integis van zijn klanten een blanco cheque vraagt. Onderzoekskosten worden volgens Bruin altijd afgebakend.

Bart Bruin refereert nog eens aan het onderzoek dat zij uitgevoerd hebben en waarvan het onderzoeksrapport via de opdrachtgever integraal op het internet is geplaatst. 'Integis doet fraudeonderzoek tegen Sinke', bekte het in de krant. Het was helemaal geen fraudeonderzoek in de zin dat de opdracht tot doel had een uitspraak te doen over de aanwezigheid van fraude. Wij brachten de geldstromen in kaart.' Karin Koppers vult aan: 'Wat we vooral ge-

leerd hebben, is dat je meestal beter gewoon je mond kunt houden. Niet reageren op onjuistheden en vragen in de pers.'

Dat is een zeer defensieve houding....

Karin Koppers: 'Nee. Uiteindelijk werkt het toch in je voordeel door je mond te houden. Als je dat op zo'n moment kunt, dan kun je dat ook in andere situaties. De kracht van onze dienstverlening is integriteit en vertrouwen.' Relevante zaken staan in het uiteindelijke rapport en met wat niet relevant is, komen zij niet naar buiten. Dit heeft direct gevolgen voor als zij naar buiten treden. Geen vragen beantwoorden over de inhoud van een rapport, wel vragen beantwoorden over de mores van fraude en integriteitsonderzoeken. Bart Bruin bevestigt dat: 'Op het moment dat je met een journalist in discussie gaat, ga je vragen beantwoorden die je eigenlijk helemaal niet wilt beantwoorden. Je treedt dan misschien wel helemaal buiten je opdracht.' En hij voegt daar aan toe dat zij in de afgelopen 15 jaar nog nooit in een juridische procedure of een tuchtzaak betrokken zijn geraakt.

Advocaten gaan daar anders mee om.

Bart Bruin: 'Advocaten hebben ook een andere rol. Advocaten zijn niet onpartijdig. Wij schrijven dingen op die in het voordeel van iemand zijn en die in het nadeel van iemand zijn. Bij een persoonsgericht onderzoek werkt dat zo! Ongeacht wat de opdrachtgever wil.' Soms stuiten zij dan ook op onbegrip bij opdrachtgevers. Zij verwijzen dan ook altijd naar de gedragsregels zoals die vanuit het NIVRA gelden. Daarin staan allerlei regels over onpartijdigheid, onafhankelijkheid, deugdelijke grondslag, hoor- en wederhoor, redelijke termijnen, enz. Het voordeel wat dit op moet leveren is een rapport dat de kritische toets van een rechter kan doorstaan.

Wereldbeeld

Op de vraag hoe hun wereldbeeld is, reageren beiden met 'Slecht'. Bart Bruin: 'In kleine kring wil ik nog wel

Bart Bruin: 'Het komt niet vaak voor dat iemand niet-integer is op het ene terrein, maar wel op andere terreinen.'

eens verkondigen: 'De wereld is verrot'. Lees de krant en daar staat nog lang niet alles in. Wij zitten in downside situaties.'

Op mijn reactie dat een psychiater ook nooit een normaal mens ziet, nuanceert hij zijn opmerking. 'Wij krijgen die andere situaties. De kredietcrisis is gebaseerd op hebzucht, hebzucht, hebzucht. Wat ons zorgen baart, is het moreel. Wanneer een bijstandsmoeder € 100 steelt bij een supermarkt, dan kan en mag dat niet. Wij zien mensen die tonnen verdienen en die denken 'Dat is niet genoeg'. Wat ons opvalt, is dat bij kleine fraudes, van bijvoorbeeld een magazijnmedewerker, de maatregelen vaak veel zwaarder zijn dan tegen de algemeen directeur. Die komt er makkelijker mee weg, er wordt geen aangifte gedaan. Bij de magazijnmedewerker wordt daar serieus naar gekeken. Dat steekt soms wel.'

De beroepsregels

Er is volgens Bart Bruin niet zoveel verschil in de beroepsregels die vanuit het NIVRA op hun kantoor van toepassing zijn en de regels voor bijvoorbeeld recherchebureaus. Voor die laatste groep zijn de regels misschien wat losser geformuleerd. Die hebben meer bevoegdheden en vrijheden en kunnen een 'overvalstrategie' toepassen. Toch ervaren Bart Bruin en Karin Koppers hun regels niet als knellend.

Karin Koppers: 'In principe zijn we er blij mee. Het heeft te maken met het type onderzoek. Dat gaat bijna altijd over mensen en daar moet je zorgvuldig mee omgaan. Er is niks mis mee om mensen van tevoren in te lichten dat er een onderzoek naar hen plaats vindt.'

Bart Bruin refereert in deze context aan het onderzoek dat zij in de gemeente Vlissingen hebben uitgevoerd. 'Door te zeggen 'Wij zijn accountants. Dit zijn onze regels en zo doen wij onze onderzoeken', hebben wij de medewerking van deze ambtenaren gekregen. Bovendien krijg je onmiddellijk een brief van de advocaat wanneer je te kort door de bocht bent gegaan.'

Concurrenten

Forensische accountancy is een tijdje 'uit' geweest, concludeert Bart Bruin. Maar geleidelijk aan komen de grote kantoren weer terug. Vervolgens noemt hij de voordelen die vanuit iedere kleinere organisatie worden aangedragen om zichzelf te vergelijken met bijvoorbeeld een Big Four-kantoor. De belangrijkste: geen conflicts of interest. Verder: korte lijnen, snelle procedures, onafhankelijkheid, lagere overhead en dus lagere tarieven. En een netwerk om het kantoor heen voor eventuele externe ondersteuning. Het marktsegment van Integris is een ander dan dat waarin organisaties als Hoffmann Bedrijfsrecherche en recherchebureaus zich bewegen. Bart Bruin en Karin Koppers hebben de ambitie om door te groeien van de 5 man nu, naar 8 à 9 man. Zij willen zich bezighouden met hoogwaardig financiële en fraudeonderzoeken. Andersoortige onderzoeken, of deelonderzoeken, besteden zij uit.

Waakhond of speurhond

Het grote voordeel van een klein zelfstandig kantoor vindt Bart Bruin dat zij nooit in een interne belangenstrijd terecht kunnen komen. Daarvan kan sprake zijn wanneer de forensische onderzoekers een fraude uiteenrafelen, waarbij zij de vraag moeten stellen: 'Hadden de controlerend accountants

Karin Koppers: 'Op een moment dat je bevindingen communiceert voordat hoor en wederhoor is toegepast, heb je een probleem.'

dat moeten en kunnen zien?'. 'Stel je dan voor dat je werkt bij een forensische afdeling van een kantoor en je eigen collega's zijn erbij betrokken.' Fraude en accountant vinden beiden sowieso een lastig punt. Het is het verschil tussen waakhond en speurhond. Of de controlerend accountant van Rochdale, de Amsterdamse woningcorporatie, de fraude had moeten en kunnen ontdekken is volgens Bart Bruin nog maar de vraag. Had de controlerend accountant kunnen zien dat de directeur in een Maserati reed? Bart Bruin stelt dat dit vooral te maken heeft met de schaalgrootte van een organisatie. Bij een kleine onderneming is de controlerend accountant op een andere manier betrokken. Niet alleen bij de jaarrekening van de onderneming, maar ook bij de privé-belastingaangifte van de DGA. Grote discrepanties tussen inkomen en bestedingspatroon rollen er dan wel uit. Bij grote organisaties met een statutair directeur en geen DGA zijn die trajecten niet met elkaar verbonden.

Het publiek verwacht van accountants aandacht voor fraude. Bart Bruin: 'De functie van een controlerend accountant brengt met zich mee dat alles wat hij ziet waar is, totdat bewezen is dat het niet waar is. Wij zitten er anders in. Alles is niet waar, tot bewezen is dat het waar is.' An

Joost Groeneveld

Pardon

Uit mijn jeugd herinner ik mij een lied van Brenda Lee, waarin zij ons meedeelt 'so sorry' te zijn. Het was heerlijk om daarnaar te luisteren. En steeds wanneer iemand nu 'sorry' zegt, raak ik bijna weer zo ontroerd als toen: 'I'm sorry, so sorry, that I was such a fool'. Zelfmedelijden, al meer dan verontschuldiging. Brenda Lee, toen met bijna gebroken stem.

Ik hoor en lees het steeds vaker, maar het sorry van nu is geen echt ouderwets sorry meer. Het huidige 'sorry hoor' betekent eigenlijk dat de spreker van mening is ten onrechte de schuld te krijgen. Sorry is niet het verzoek om te worden verontschuldigd maar het aanbod van onschuld. Gevolgd door: 'Kon ik er soms wat aan doen?'. Een retorische vraag die met 'nee' moet worden beantwoord. Terug bij Brenda Lee: 'You tell me mistakes are part of being young'. Dus wat wil je nog meer? Daar blijft het tegenwoordig nogal eens bij. Zo wordt sorry een stopwoord dat het tegendeel betekent van wat het zegt.

In deze zo genoemde sorry-maatschappij valt het des te meer op wanneer er géén sorry wordt gezegd. Bijvoorbeeld de Paus van de Rooms-Katholieke kerk zegt – waar excuses worden gevraagd – begrip te hebben en spijt, maar hij biedt geen verontschuldiging aan. Burgemeester Cohen zou het zich makkelijker hebben kunnen maken door de IKEA-arrestanten de verontschuldiging aan te bieden waar zij hem bijna om hebben gesmeekt, hij leefde mee en toonde begrip, maar hij zou het de volgende keer niet anders (kunnen) doen. Dus geen sorry.

Daarentegen las ik – zoals zovelen – die maandagkrant van 16 maart jl. waarin bankman Deckers wél sorry zei. Maar waarvoor eigenlijk? Hij had niet meegedaan aan de riskante praktijken bij beleggingen, maar hij was er wel van op de hoogte. En hij had gezwegen; vandaar. Dus geen dader, maar een getuige. Hij voelt zich niet schuldig maar aanvaardt de persoonlijke verantwoordelijkheid voor zijn zwingen. Dat is mooi, maar toch weer wat anders. Wat houdt dat in? Verantwoordelijkheid heeft in het Engels twee woorden: accountability en responsibility. De eerste heeft met rekening te maken. Die heeft Deckers zich dus gegeven. En daar heeft hij ons deelgenoot van gemaakt. Responsibility impliceert een gehoudenheid tot antwoord op bepaalde vragen van

bepaalde zijde op een bepaald moment. Die vragen waren er dus nooit. Zo kon Deckers zwijgen. Hij ontlast zich door nu te spreken. Hij bewijst zichzelf daarmee wellicht een dienst. Maar wat hebben wij daaraan? Brenda Lee zingt verder: 'but that don't right the wrong that's been done'.

De krant van de volgende dag werpt op deze zaak een heel ander licht: 'Deckers doorbreekt omertà van bankiers', en hij geeft 'nieuwe invulling aan verantwoordelijkheid'. Het is een ongewilde heldenstatus. Het bestempelt hem tot een maffioso. En dat was nu juist niet de bedoeling: het waren de excuses van een 'fatsoenlijk bankier'. Nee, geen pleonasme, zoals voorheen werd gedacht, maar een echte tweedeling: die anderen zijn maffiosi, Deckers niet. Een nieuwe invulling van verantwoordelijkheid zie ik er ook niet in. Dit sorry kost niets.

Het stimuleert wél. Sorry is als woord enigszins platgetreden. Daarom zeg ik liever pardon (Franse uitspraak). Dat klinkt wel chique, zo in de diplomatentaal van de vaders. Het is ook niet zozeer een schuldbekentenis als een verzoek om vergeving. Door pardon te zeggen, is de ander geïnstrueerd om je dat pardon daadwerkelijk te geven. Ik heb lang nagedacht waarom ik pardon zou zeggen, maar dat is natuurlijk omdat ik een fatsoenlijk registeraccountant ben. En registeraccountants hebben nog geen sorry gezegd, dus dat is een mooie opportunity.

Ook registeraccountants hebben bij hun goedkeurende verklaringen risico's onbesproken gelaten. Te dure acquisities zijn met hun ondersteuning tot stand gekomen. Die moesten worden geactiveerd en vervolgens na impairment ten laste van de resultatenrekening worden afgeschreven. Ongeveer 10 jaar geleden werd fair value omarmd omdat het de value-gap tussen boekwaarde en beurswaarde kon opvullen: relevance versus reliability. Nee, pardon, omdat het getrouwe beeld daarom vroeg. Dus al die voorafgaande jaarrekeningen gaven achteraf toch niet een echt getrouw, goed 'lijkend' beeld. Pardon dus, ik stond erbij en ik wist het. Maar ik heb toen wél bezwaar gemaakt. Daarom zal dit geen nieuwe invulling van mijn verantwoordelijkheid kunnen zijn. Jammer toch? **An**

Joost Groeneveld, directeur Wingman Business Valuators BV, Breda

Publicatie van jaarrekeningen

Administratieve lastenverlichting versus risicoverhoging: zoeken naar de juiste balans!

Robin Litjens

Recente incidenten¹ en de politieke wil om administratieve lastenverlichting voor bedrijven te realiseren, plaatsen financiële verslaggeving op dit moment in de volle belangstelling². Helaas is die belangstelling bijna exclusief voor de opsteller, ofwel de meetbare kant van administratieve lastenverlichting. Voorstellen in deze context zijn daarom vaak eenzijdig (toestaan fiscale grondslagen, introductie van verdergaande publicatievrijstelling³) waardoor kansen worden gemist. Aandacht voor de keerzijde, namelijk die van de gebruiker, is essentieel. Kernpunt in de discussie: hoe kan administratieve lastenverlichting worden gerealiseerd, waarbij de risico's tegelijkertijd acceptabel blijven?

Waarom is het perspectief van de opsteller überhaupt van belang? Ik denk dat de gemiddelde ondernemer niet beseft dat hij/zij op het ene moment opsteller is en op het andere moment gebruiker. Vaak als crediteur. Administratieve lastenverlichting voor de opsteller – doordat minder/niet gepubliceerd hoeft te worden – leidt tot een verhoging van het risico voor de gebruiker. Een hoger risico kan leiden tot hogere lasten voor de gebruiker; communicerende vaten dus. Volgens mij is dus in beginsel de enige echte graadmeter of alle publicatieverlichtingen daadwerkelijk administratieve lastenverlichting tot gevolg hebben, de mate waarin stakeholders met voldoende invloed op een onderneming (bijvoorbeeld banken) ter reductie van het verhoogde risico zelf meer aanvullende informatie gaan vragen. Dit in combinatie met de ontwikkeling in de transactiekosten door – in plaats van aanvullende informatie te vragen – gebruik te maken van duurdere vormen van risicoreductie. Bijvoorbeeld door vooruitbetaling te eisen of kredietverzekeringen af te sluiten.

Betekenisverlies

Ik heb me afgevraagd of er een manier is die – anders dan de hoeveelheid/aard van de publiceren informatie – kan leiden tot een verlaging van de admini-

stratieve lasten én die tegelijkertijd gedeeltelijk het verhoogde risico van de gebruiker kan compenseren. Anders gesteld: wat zou de gebruiker in ruil voor het opgeven van informatie terug kunnen krijgen? Ik kom steeds op één aspect terug. Tijd! Momenteel is de publicatietermijn voor besloten vennootschappen dertien maanden. Dit is veel te lang. Bij de invoering van de Wet op de Jaarrekening in 1971 werd al aangegeven dat de termijn van acht maanden vanwege het verlies van betekenis te lang werd geacht: 'Hoe langer een termijn is, hoe meer de cijfers der jaarrekening hun actuele betekenis verliezen⁴.'

Sneller rapporteren

Indien de hoeveelheid informatie die ondernemingen moeten verstrekken afneemt en de onderneming aan haar boekhoudplicht voldoet, kan zij sneller rapporteren. Bovendien stellen geautomatiseerde systemen ondernemingen in staat zonder verhoging van de administratieve lasten sneller te rapporteren. Hiermee kunnen de totale transactiekosten (vooruitbetalen, kredietverzekeringen) naar beneden⁵. Een dergelijke maatregel is volgens mij in het licht van de economische neergang ook heel goed te verkopen. Juist in deze tijden is het goed voor het ondernemersvertrouwen om snel te zien hoe financieel gezond je afnemer is.

Zou het niet prettig zijn als bijvoorbeeld binnen 4 maanden bekend is hoe de onderneming er voor staat waarmee je zaken doet?

Publicatietermijnen

Op dit moment is de termijn van openbaarmaking voor besloten vennootschappen maximaal 13 maanden. Deze termijn van openbaarmaking bestaat voor besloten vennootschappen sinds 1983. Hiermee is de publicatie van de jaarrekening de bekende mosterd na de maaltijd en reduceert nauwelijks voornoemde risico's. Maar hoe zijn dan de maximale termijnen van openbaarmaking in andere landen met betrekking tot besloten vennootschappen? Zonder enigszins de illusie te hebben volledig te zijn, heb ik de maximale termijnen van een aantal landen opgenomen in de tabel hiernaast. Wat valt op? Nederland is het land met de langste termijn. Bovendien is er in Europa weinig harmonisatie. Zo hebben Denemarken en Hongarije een termijn van 5 maanden (laagste) en Nederland van 13 maanden (hoogste). 'Gemiddeld' is de termijn 8 maanden. Ik heb ook van een aantal landen buiten Europa kunnen achterhalen wat de termijnen voor openbaarmaking zijn. Deze liggen ongeveer op 5 maanden. Nederland heeft van de in de tabel opgenomen landen de langste termijn van openbaar maken. Ik constateer daarmee politieke ruimte om de 13-maandstermijn te verkorten.

Belang van openbaar maken

Veel sceptici twijfelen aan het belang van het openbaar maken van jaarrekeningen. Is dat wel terecht? Volgens een onderzoek van De Jong en Nieuwe Weme⁶ werd in 2005 maar liefst 1,3 miljoen keer een jaarrekening opge-

Uiterste termijnen openbaar maken jaarrekening besloten vennootschappen (in maanden)

Europa	Termijn	Overig	Termijn
België	7	Canada	-
Duitsland	12	Verenigde staten	-
Denemarken	5	Ecuador	4
Finland	7	Uruguay	6
Frankrijk	7	Australië	5
Hongarije	5	Thailand	5
Ierland	9	Nieuw-Zeeland	5
Nederland	13		
Noorwegen	7		
Spanje	7		
Verenigd Koninkrijk	9		
<i>Gemiddeld</i>	<i>8</i>	<i>Gemiddeld</i>	<i>5</i>

hoeken. Het is duidelijk dat de politiek in de discussie ten aanzien van administratieve verlichting belang hecht aan 'quick wins', de meetbare zaken waarmee gescoord kan worden. Het is de taak van de professie om de juiste nuancerings aan te brengen. Ik zou zeggen: 'Accountants, laat u horen!'. **An**

Drs. H.J.R. (Robin) Litjens RA, Senior Accountant Vaktechniek bij BDO CampsObers Accountants & Adviseurs en PhD student financial accounting bij NIVRA-NYENRODE.

vraagd (0,4 miljoen originele jaarrekeningen) bij de kamer van KvK op 0,6 miljoen publicatieplichtige rechtspersonen. Gemiddeld wordt één jaarrekening dus binnen een jaar (!) 2,2 keer opgevraagd. Gebruikers die via de KvK jaarrekeningen opvragen, zullen bovendien niet de grootgebruikers zijn maar veelal incidentele gebruikers. Voor grootverbruikers is een abonnement op een database met alle jaarrekeningen (bijvoorbeeld company.info) goedkoper. Daarnaast zullen banken bijvoorbeeld de inrichtingsjaarrekening rechtstreeks bij de vennootschap opvragen. De opgevraagde jaarrekeningen zullen ook niet-beursgenoteerde vennootschappen betreffen, daar deze informatie al vrij beschikbaar is. Het werkelijke aantal opgevraagde jaarrekeningen van besloten vennootschappen zal dus nog een stuk hoger liggen. Volgens overweging 4 considerans Eerste EEG-richtlijn heeft de openbaarmaking tot doel derden (die de vennootschap niet voldoende kennen of kunnen kennen) in staat te stellen zich een beeld van de financiële situatie van de onderneming te vormen. Hierbij valt vooral te denken aan (potentiële) crediteuren. Daarnaast benadrukt het Europese Hof van Justitie het belang van openbaarmaking van de jaarrekening voor de bescherming van de belangen van derden. In een strafzaak tegen Silvio Berlusconi stelt het hof: *'...in het bijzonder rekening dient te worden gehouden met de zeer belangrijke rol*

die de openbaarmaking van de jaarrekening van ...vennootschappen... vervult voor de bescherming van belangen van derden...' Bovenstaande argumenten tonen mijns inziens het belang van het openbaar maken van de jaarrekening voldoende aan.

Naleven

Zijn we er met alleen het terugbrengen van de publicatietermijnen? Nee. Onder meer recent onderzoek van Graydon⁸ toont aan dat niet al te serieus wordt omgegaan met de plicht tot deponeren. Zo deponeerde 13 procent van de ondernemingen over de periode 2004 – 2007 niet. Dat het ook anders kan, toont Denemarken aan: met een termijn van 5 maanden en een naleving van 87 procent⁹ scoren zij een stuk beter. Het kan dus wel. Handhaven is dus – zeker in deze tijd van economische neergang – belangrijk om vertrouwen tussen ondernemingen te behouden. Anderzijds, alleen het handhaven van een termijn waarbij op voorhand al weinig toegevoegd wordt, is het bekende paard achter de wagen.

Tijd voor nuancerings

Politisering is niet per definitie verkeerd. Het creëert dynamiek en houdt je scherp. Een vereiste is dan wel dat het debat eerst goed gevoerd moet worden alvorens met voorstellen wordt gekomen. Een goed debat start in mijn beleving met een deugdelijke basis in de vorm van onderzoek/enquête en omvat een analyse vanuit alle inval-

- 1 Een bekend voorbeeld is het onder druk van de Europese Commissie verzachten van de fair value-optie onder IFRS. Meer recent gaf het Amerikaanse congres de FASB drie weken de tijd om veranderingen aan te brengen in market-to-market waarderingsregels.
- 2 Digitalisering middels XBRL, maar ook het toepassen van fiscale grondslagen en de discussie omtrent micro-ondernemingen.
- 3 Ongeveer een jaar geleden schreef ik in AN een artikel over de groottecriteria. Hierin illustreerde ik aan de hand van macro-economische data dat de bestaande kwantitatieve groottecriteria ontoereikend zijn om het begrip SME op Europees niveau te operationaliseren. Het bevreedt me dat de EC in haar consultation paper van 26 februari 2009 'Cutting accounting burdens for small business / Review of the accounting directives' op basis van niet geannoteerde discussies met stakeholders stelt dat de bestaande groottecriteria goed werken.
- 4 WJO MvT, pagina 22. Bovendien bleken in de praktijk de stukken in het algemeen in het eerste halfjaar te zijn behandeld.
- 5 Het zou goed zijn als er empirisch onderzoek zou komen naar de invloed van het verkorten van de publicatietermijn op transactiekosten van met name crediteuren.
- 6 De Jong en Nieuwe Weme (2006), 'Deel 91: Publicatie van de jaarrekening', pagina 30. Een aanvullend onderzoek over een langere periode kan wenselijk zijn om het gebruik van jaarrekeningen door derden te onderzoeken.
- 7 HvJ EG 3 mei 2005, zaak C-387/02, NJ 2006, 2 m.nt. M.R. Mok; Ondernemersrecht 2005, nr 129, p. 370-371 met commentaar B.J. Drijber.
- 8 Te downloaden via <https://www.graydon.nl/content/contentBestand/1676>.
- 9 De Jong en Nieuwe Weme (2006), 'Deel 91: Publicatie van de jaarrekening', pagina 122.

Toelichting op de onbekende niet-goedkeurende accountantsverklaring

Anton Dieleman

In de Controle- en overige standaarden (NV COS) is in NV COS 710, alinea 12b, een situatie omschreven die leidt tot een niet-goedkeurende accountantsverklaring, uitsluitend op grond van de vergelijkende cijfers. Een situatie die in de praktijk, om meerdere redenen, zeker niet bij alle accountants bekend is.

NV COS 710.12b beschrijft de volgende situatie die leidt tot een dergelijke niet-goedkeurende accountantsverklaring. Bij de vergelijkende cijfers is destijds een niet-goedkeurende accountantsverklaring afgegeven. De aanleiding voor die niet-goedkeurende strekking van de accountantsverklaring is nog niet opgelost, maar heeft geen effect op de jaarrekening over het lopende boekjaar. In dat geval moet – uitsluitend vanwege de vergelijkende cijfers – bij de jaarrekening van het lopende boekjaar toch een niet-goedkeurende accountantsverklaring worden afgegeven.

Essentieel onderdeel jaarrekening

Vergelijkende cijfers – zeker in Nederland – zijn veelal zodanig geïntegreerd in de jaarrekening van het lopende jaar, dat ze in feite een essentieel onderdeel vormen van de jaarrekening en daarmee van het getrouwe beeld dat de jaarrekening moet geven. Dat is de achtergrond voor de bepaling in NV COS 701.12b en de daarop gebaseerde voorbeeldtekst. Vanuit die benadering is het logisch dat hieraan in de accountantsverklaring van het daarop volgende jaar aandacht wordt besteed. Overigens lijkt het in eerste instantie enigszins opmerkelijk dat het karakter van de accountantsverklaring mede kan worden beïnvloed door het al dan niet opnemen van vergelijkende cijfers. Immers, waren in het gegeven voorbeeld geen vergelijkende cijfers opgenomen, dan zou een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening kunnen worden verstrekt. Maar dit is de – op zich logische – consequentie

van het opnemen van vergelijkende cijfers en het belang ervan; afgezien van het feit dat er alternatieve oplossingen voorhanden zijn om dit te ondervangen. Ik kom daar later op terug.

Voorbeelden

Het voorgaande kan met een voorbeeld duidelijk worden gemaakt (op basis van de controle van de jaarrekening over 2008). Hierbij wordt uitge-

‘Huidige NV COS’ en tegenstrijdig.’

gaan van de situatie dat de accountant bij de jaarrekening 2007 een accountantsverklaring van oordeelonthouding heeft afgegeven, omdat sprake was van een beperking in de controle van beginvoorraad van wezenlijke omvang. Het voorbeeld neemt tevens als uitgangspunt dat met betrekking tot de eindvoorraad 2007 geen sprake is van een beperking in de controle; de cijfers over 2008 geven een getrouw beeld van vermogen en resultaat over dat jaar.

- Blijkt bij de controle van de jaarrekening 2008 (dus achteraf) dat de beperking in de controle met betrekking tot de beginvoorraad 2007 is opgeheven en de jaarrekening 2007 toch een getrouw beeld gaf van vermogen en resultaat, dan mag bij de jaarrekening 2008 ook een goedkeurende accountantsverklaring worden verstrekt.
- Wordt bij de controle van de jaarrekening 2008 de beperking in de controle

met betrekking tot de cijfers 2007 niet opgelost – terwijl de cijfers 2008 een getrouw beeld geven van vermogen en resultaat – dan moet ook bij de jaarrekening 2008 een accountantsverklaring van oordeelonthouding worden afgegeven. Reden hiervoor is het feit dat de vergelijkende cijfers onderdeel vormen van het getrouwe beeld dat de jaarrekening 2008 moet geven van vermogen en resultaat.

Indien sprake zou zijn van een fout in de beginvoorraad 2007, die leidde tot een accountantsverklaring met beperking, en de fout in de jaarrekening 2008 zou zijn hersteld, dan wordt eveneens bij de jaarrekening 2008 een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt. NV COS 710.13 merkt daarover op dat in dergelijke situaties ‘over het algemeen’ in de accountantsverklaring geen verwijzing zal worden opgenomen naar de strekking van de accountantsverklaring bij de voorgaande jaarrekening.

Onbekendheid

Om meerdere redenen is het niet verwonderlijk dat veel collega’s niet dan wel onvoldoende op de hoogte zijn van deze bepaling in NV COS 710.12b. Ik wijs op de volgende oorzaken:

- het NIVRA heeft pas in 2008 een voorbeeldtekst voor deze situatie gepubliceerd¹. Daarvoor was weliswaar sprake van een op NV COS 710.12b gebaseerde voorbeeldtekst, maar die ging ten onrechte uit van een beperking in de controle in de beginbalans van het controlejaar². Uiteraard leidt die situatie – indien de beperking van ten minste materiële omvang is – ook tot een niet-goedkeurende accountantsverklaring, maar de reden daarvoor ligt niet in de vergelijkende cijfers;

• NV COS 510.14 bevat een andere visie indien sprake is van een eerste uitvoering van de controleopdracht. In die situatie, waarbij door een vorige accountant een niet-goedkeurende accountantsverklaring is afgegeven, hoeft dit niet noodzakelijkerwijs te leiden tot een niet-goedkeurende accountantsverklaring over de onderhavige verslagperiode. Daarvan is alleen sprake wanneer de reden voor de niet-goedkeurende accountantsverklaring ook op de cijfers van de onderhavige verslagperiode nog van toepassing is. Ofwel: NV COS 510.14 staat een goedkeurende accountantsverklaring toe, waar NV COS 710.12b dit verbiedt.

Indien, ten slotte, de vergelijkende cijfers helemaal niet zijn gecontroleerd, legt NV COS 710.18 uitsluitend de verplichting op om in de accountantsverklaring over de volgende verslagperiode te melden dat de vergelijkende cijfers niet zijn gecontroleerd. Uiteraard moet de accountant wel voldoende controlezekerheid hebben met betrekking tot de beginbalans, maar dat staat los van de vergelijkende cijfers. Een dergelijke verplichte melding zal veelal tot uiting komen in een toelichtende paragraaf bij de accountantsverklaring. Een mogelijk alternatief is een aanvullende zinsnede die wordt toegevoegd aan de oordeelparagraaf.

Alternatief

Uiteraard realiseer ik me dat van een kernbepaling in de NV COS niet mag worden afgeweken. Toch vind ik de gekozen oplossing persoonlijk een erg zwaar middel om de gebruiker van de jaarrekening te wijzen op beperkingen in de controle, dan wel bedenkingen tegen de jaarrekening die zich in het achterliggende jaar hebben voorgedaan. Uiteraard moeten de gebruikers van de accountantsverklaring daarover adequaat worden geïnformeerd. Daarover zal geen verschil van mening bestaan. Het achterwege laten van die informatie zou betekenen dat de gebruikers van de accountantsverklaring ten onrechte van de veronderstelling zouden mogen uitgaan dat bij de vergelijkende cijfers ook

een goedkeurende accountantsverklaring zou zijn verstrekt. Als mogelijk alternatief had ook gekozen kunnen worden voor het toevoegen van een toelichtende paragraaf, waarin wordt gerefereerd aan de niet-goedkeurende strekking van de accountantsverklaring die bij de vergelijkende cijfers is verstrekt. Daarmee wordt bereikt dat de gebruikers van de accountantsverklaring op de hoogte zijn van het oordeel van de accountant bij de vergelijkende cijfers. Die oplos-

‘De accountant is
veelal onbekend met
NV COS 710.12b.’

sing leidt er ook toe dat de cliënt niet wordt ‘gestraft’ met een niet-goedkeurende strekking van de accountantsverklaring bij cijfers over een verslagperiode die op zich een getrouw beeld geven van vermogen en resultaat. Maar – zoals reeds aangegeven – voor alle duidelijkheid: een dergelijke optie staan de NV COS niet toe.

Toekomstige ontwikkelingen

Interessant is tot slot om vooruit te kijken naar de ontwikkelingen in de Controlestandaarden die de komende jaren kunnen worden verwacht. Te meer omdat onlangs door IFAC het zogenaamde Clarity-project is afgerond.:

- de huidige in NV COS 510.14 (en ISA 510.14) opgenomen bepalingen zijn aangepast en in lijn gebracht met IAS 710. Bovendien bevat ISA 510 (nu in alinea 13) een expliciete verwijzing naar ISA 710. Van inconsistenties is dus niet langer sprake;
- de huidige, in NV COS 710.12b (en ISA 710.12b) opgenomen bepaling is opnieuw geredigeerd (en opgenomen in IAS 710.11b). Inhoudelijk is de bepaling echter ongewijzigd. Dat betekent dat de situatie, die is uiteengezet in dit artikel, ook op basis van de nieuwe NV COS 710 op dezelfde wijze moet worden behandeld.

Is bij de voorgaande jaarrekening geen accountantsverklaring verstrekt, dan

blijft ISA 710 eveneens ongewijzigd. Dit betreft de situatie waarbij met betrekking tot de voorgaande jaarrekening een samenstellings- of beoordelingsverklaring is verstrekt, of waarbij er helemaal geen accountant betrokken is geweest. De accountant kan in dat geval in zijn accountantsverklaring over de verslagperiode volstaan met een paragraaf ‘Overige onderwerpen’ waarin hij verwijst naar de niet-gecontroleerde status van de vergelijkende cijfers. Dit punt blijft dus wat onevenwichtig in relatie tot vergelijkende cijfers waarbij sprake is van een beperking in de controle. Hoewel de daarbij behorende accountantsverklaring (met beperking, dan wel oordeelonthouding) een hoge mate van zekerheid verschaft met betrekking tot de onderdelen van de jaarrekening waarop de beperking geen betrekking heeft, zijn de consequenties voor de accountantsverklaring van de lopende periode ingrijpender dan in de situatie van niet-gecontroleerde cijfers. Namelijk: een niet-goedkeurende accountantsverklaring versus een goedkeurende accountantsverklaring. En dat terwijl bij laatstgenoemde helemaal geen zekerheid wordt verstrekt.

De nieuwe ISA's zijn van toepassing voor verslagperioden die aanvangen op of na 15 december 2009. In de praktijk zal dit in nagenoeg alle gevallen betekenen dat de ISA's van toepassing zijn op jaarrekeningen 2010. An

Anton Dieleman RA is directeur vaktechniek bij Mazars.

¹ Voorbeeldtekst 1.11A

² Voorbeeldtekst 1.12 bij de Richtlijnen voor de Accountantscontrole; gewijzigd in voorbeeldtekst 1.10 bij de eerste editie van HRA, deel 3

Crisismaatregel: deeltijd WW in plaats van werktijdverkorting

Henk Knol

Sinds december 2008 was het mogelijk om werktijdverkorting aan te vragen als er ten gevolge van de kredietcrisis een scherpe daling in de omzet optrad. De regeling was nogal omslachtig en bood volgens velen onvoldoende soelaas. De regeling had een tijdelijk karakter en is sinds 21 maart jl. vervallen. In de plaats daarvoor komt er nu een mogelijkheid voor 'deeltijd WW'. De voorwaarden om van deze regeling gebruik te kunnen maken zijn aanzienlijk soepeler.

De regeling geldt voor alle bedrijven, dus niet alleen voor de bedrijven die getroffen zijn door de kredietcrisis. De nieuwe regeling is per 1 april jl. ingegaan en is als volgt samen te vatten. Werkgevers krijgen de mogelijkheid het aantal gewerkte uren van een werknemer met ten hoogste 50 procent te verminderen, gedurende welke periode de werknemer voor de niet gewerkte uren een WW-uitkering ontvangt. De WW-uitkering komt in mindering van de opgebouwde WW-rechten van de werknemer en de werknemer bouwt geen nieuwe WW-rechten op over de niet gewerkte uren.

Reïntegratieverplichtingen uit de WW, zoals de sollicitatieplicht en de verplichting om passend werk te accepteren, gelden niet. Omdat het dienstverband blijft bestaan, geldt er geen opzegtermijn. Wel is overeenstemming met de werknemer(s) noodzakelijk.

'Elke werkgever kan ten hoogste eenmaal beroep doen op de regeling.'

Enmalige aanvraag

Het eerste beroep op de regeling geldt voor een periode van maximaal drie maanden, waarna het beroep ten hoogste twee keer kan worden verlengd, steeds voor een nieuwe periode van ten hoogste zes maanden. Voordat tot eerste verlenging van het beroep op de regeling wordt overgegaan, wordt aan het eind van de eerste periode van drie maanden bezien of het gebruik van de regeling voldoende aansluit bij het doel. Indien dit niet het geval is, kan de minister de regeling na drie maanden sluiten en afzien van verlengingen. Elke werkgever kan ten hoogste eenmaal beroep doen op de regeling. Dat betekent dat de werkgever een goede afweging moet maken wanneer hij een beroep op de regeling wil doen. Hij kan namelijk niet later voor nog eens een aantal (andere) werknemers een beroep op de regeling doen. De regeling wordt opengesteld voor eerste aanvragen tot 1 januari 2010.

Voorwaarden

Bij een beroep op de regeling moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

- er is overeenstemming met de belanghebbende verenigingen van werknemers, en als die niet beschikbaar is, met een andere vertegenwoordiging van werknemers;
- meningsverschillen kunnen worden gemeld bij een door de minister in te stellen meldpunt;
- de overeenstemming betreft ook een afspraak over scholing van werknemers gedurende de periode van deeltijd WW;
- indien een werknemer gedurende de deeltijd WW-periode wordt ontslagen, is de werkgever verplicht om een vergoeding aan het UWV te betalen gelijk aan de helft van de door de ontslagen werknemer gedurende de gehele deeltijd WW-periode genoten WW-uitkering;
- na de deeltijd WW-periode blijft de werknemer nog ten minste een derde van de duur van de deeltijd WW-

'Bij verlengingsaanvragen toetst het UWV de concrete invulling van de scholings- en detachingsverplichting.'

periode volledig in dienst, met een minimum van 3 maanden. Wordt de werknemer binnen die periode ontslagen, dan geldt de vergoeding uit de vorige voorwaarde.

Regeling gemonitord

Het UWV toetst bij de aanvraag van de WW-uitkering in het kader van deze regeling of aan de voorwaarden is voldaan. Bij verlengingsaanvragen toetst

het UWV de concrete invulling van de scholings- en detacheringsverplichting. Het gebruik van de regeling zal worden gemonitord; indien zou blijken dat in ruime mate oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de regeling, kan de regeling per direct worden gesloten. In de regeling wordt een budgetair plafond opgenomen van in totaal € 375 miljoen. Bij overschrijding van dit plafond kan de minister de regeling per direct sluiten voor nieuwe aanvragen.

De deeltijd WW wordt voor maximaal € 300 miljoen gefinancierd uit de extra beschikbaar gestelde middelen en voor € 75 miljoen uit besparing op de WW als gevolg van deze maatregel. Sociale partners stemmen in met de verruimde regeling en zullen bevorderen dat er op geëigende wijze van de regeling gebruik wordt gemaakt.

Bezwaren

De regeling voor deeltijd-WW is ruimer en makkelijker aan te vragen dan de

werktijdverkorting, maar er kleven wel enkele bezwaren aan. Voor de werknemer geldt het bezwaar dat hij nu een deel van zijn WW-rechten op moet maken. Op zich hoeft dat geen probleem te zijn, maar dat wordt het wel als hij daarna alsnog werkloos wordt. Voor de werkgever geldt als bezwaar dat hij, als de regeling uiteindelijk onvoldoende

‘De regeling voor deeltijd-WW is ruimer en makkelijker aan te vragen dan de werktijdverkorting.’

de soelaas blijkt te bieden en hij alsnog tot ontslag moet overgaan, hij mogelijk een aanzienlijk bedrag aan uitkering moet terugbetalen aan het UWV. Het is dus geen middel om al te lichtzinnig te gebruiken en er zal een goede afweging moeten worden gemaakt alvorens er een beroep op te doen.

Nu tijdens het beroep op de regeling toch WW-rechten worden opge maakt, ligt er een alternatief voor de hand: gedeeltelijk ontslag. De Werkloosheidswet kent nu al de mogelijkheid dat werkgever en werknemer met elkaar besluiten dat de werknemer minder uren gaat werken in plaats van volledig ontslag. Dat is vast te leggen in een vaststellingsovereenkomst. Indien aan de eisen voor de WW is voldaan, kan dit leiden tot een WW-recht voor de werknemer. Wat inkomen betreft is er geen verschil. Voor de werknemer gelden in het laatste geval echter wel de sollicitatieplicht en de normale reïntegratieverplichtingen. De werkgever zal in geval van gedeeltelijk ontslag rekening moeten houden met de opzegtermijn. **An**

H.K. Knol is verbonden aan Partner Consult Adviesgroep te Opijnen.

Het houvast voor uw MKB-adviezen
Leidraad voor de AA online

Nu tijdelijk gratis proberen

vraag nu een gratis proefabonnement aan

Accountants zijn voor MKB ondernemers dé partner voor strategische, bedrijfseconomische en fiscale vraagstukken. Er is een grote diversiteit in adviezen. Van het opzetten van administraties, belastingzaken, bedrijfsvoering, financiering, HRM tot bedrijfsopvolging. Voor een optimaal advies is kennis van de branche waarin de klant actief is absoluut noodzakelijk.

De Leidraad voor de AA ondersteunt de accountant met zowel praktische vaktechnische informatie als actuele branche informatie.

De Leidraad voor de AA bestaat uit drie producten:

- 1 AA beroep & praktijk**
- 2 Fiscale en financiële brancheinformatie**
- 3 Accountantsverklaringen database**

Leidraad voor de AA is een uitgave in samenwerking met de NOvAA.

Meer informatie?

Ga naar www.kluwer.nl/leidraadaonline. Op deze website vindt u alle informatie en kunt u een gratis proefabonnement aanvragen.

Accountant kan 'neus voor fraude' prima ontwikkelen

Dick Alblas

Accountants vinden het ontdekken van fraude in de praktijk uitermate lastig. Toch is het noodzakelijk om je als accountant te bekwamen in het herkennen van fraudesignalen. De accountant aan wie is uitgelegd hoe onrechtmatige vermogensmanipulatie in de administratie en verantwoordingen van een cliënt voorkomt, ontwikkelt een antenne voor dit soort signalen. Vanuit de accountantsopleidingen zou dit kunnen worden gestimuleerd.

Accountants zouden hun kansen om fraude te leren ontdekken beter kunnen benutten. De inspanningen van de overheid en de branche de afgelopen jaren om dit te stimuleren, leverden daarbij weinig concreet resultaat op. De grootste makke daarbij is waarschijnlijk dat te veel gefocust is op wát de accountant moet doen met frauderisico's. Terwijl diezelfde accountant er in de praktijk veel meer baat bij heeft als hem verteld wordt hóe hij frauderisico's moet signaleren. De vraag die dan opkomt is of accountants wel voldoende zijn opgeleid om fraudesignalen te herkennen? Moet de beroepshouding niet zodanig veranderen dat fraude door of namens de leiding van de organisatie een natuurlijke vijand in de persoon van de accountant krijgt?

Verwachtingskloof maatschappelijk verkeer

De controle van de jaarrekening is traditioneel niet gericht op het ontdekken van fraude. Het is ook niet de primaire verantwoordelijkheid van de accountant. Niet elke fraude leidt tot onjuiste informatie in een gecontroleerde jaarrekening en het is ook niet zo dat elke fraude sporen nalaat in de door de accountant gecontroleerde administratie. In deze gevallen lijkt de accountant gewijvaard van het niet ontdekken daarvan. Daarentegen moet een accountant wel opzettelijke fouten van materieel belang opsporen. Op dit punt is de accountant in de ogen van de buitenwereld (het maatschappelijk ver-

keer) gehouden de fraude te ontdekken. Accountants delen in het algemeen deze mening niet, waardoor een verwachtingskloof ontstaat. Diverse onderzoeken wijzen uit dat vrijwel iedereen vindt dat accountantscontrole mede ten doel heeft fraude te voorkomen of te ontdekken. Daarbij maakt het publiek geen onderscheid of de fraude nu wel of niet van materieel belang is. Sinds de inwerkingtreding van de WTA en het BTA is dit begrip nader gedefinieerd.

Fraude van materieel belang (art. 36 BTA)

Onder fraude van materieel belang als bedoeld in artikel 26, derde lid, WTA wordt verstaan: 'Een opzettelijk han-

'Een professioneel-kritische accountant komt de fraude bijna natuurlijk op het spoor.'

delen of nalaten waarbij misleiding wordt gebruikt om een wederrechtelijk voordeel te behalen en waarbij de aard of de omvang zodanig is dat beslissingen die in het maatschappelijk verkeer worden genomen op grond van de financiële verantwoording van de controlecliënt zouden kunnen worden beïnvloed door die misleiding'. De bepaling van artikel 36 in het BTA kan echter geen argument voor de ac-

countant zijn om fraude die niet van materieel belang is, terzijde te schuiven. Artikel 36 BTA staat in nauw verband met de plicht van de accountant op grond van artikel 26 WTA om niet geredresseerde fraude te melden aan de autoriteiten en de opdracht terug te geven. Wie als accountant zijn controlewerkzaamheden ten aanzien van frauderisico's beperkt tot fraude van materieel belang, kan daarom wel eens te beperkt bezig zijn. Het frauderisico is vooral een kwalitatief risico en mag daarom niet alleen vanuit het aspect van kwantitatieve materialiteit worden benaderd. Dit is ook in lijn met de Nadere Voorschriften COS 240. Het vertrekpunt van die richtlijn is mijns inziens niet de materialiteit van de fraude, maar de professioneel-kritische houding van de accountant ten aanzien van het signaleren van aanwijzingen voor fraude. Het is de economische rationaliteit die de rol van de accountant bij de controle van de jaarrekening beperkt tot het signaleren van fraude van materieel belang. Accountants gebruiken nog te vaak het argument dat zij niet verantwoordelijk en/of aansprakelijk zijn voor fraude. Dat behoort inderdaad tot de verantwoordelijkheid van het bestuur van de organisatie. Toch is het een misvatting dat de signalering van fraude van niet-materieel belang daarom niet tot de verantwoordelijkheid van de accountant behoort.

Zeker, de accountant is geen opsporingsambtenaar en zeker geen rechter. In die zin is het antwoord van de minister in de Tweede Kamer bij de behandeling van de WTA in 2005, gelet op de doctrine, wel begrijpelijk maar niet gelukkig, waar hij stelt:

Verslag schriftelijk overleg WTA - Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 29 658, nr. 74

'Het is niet de kerntaak noch de afgeleide taak van een extern accountant te speuren naar gevallen van mogelijke fraude. Wel zal hij fraudes moeten signaleren die invloed hebben of kunnen hebben op de getrouwheid van de financiële verantwoordingsinformatie en die dus zijn oordeel beïnvloeden.'

Kritische houding

Ontdekken van fraude wordt op die wijze voor de accountant 'a lucky shot'. Op zich is dat in lijn met hoe fraude in de praktijk wordt ontdekt. Maar de accountant is toch een professional, die in een zekere distantie tot zijn opdrachtgever en met een professioneel-kritische houding naar hem aangeboden cijfermateriaal zal moeten kijken? In de praktijk gaan accountants zeer verschillend om met de inschatting van frauderisico's. Ook de mate van diepgang en vastlegging van de bespreking in het controleteam over de kwetsbaarheid voor fraude van de cliënt verschilt. Kortom, de tijd dat de gecontroleerde te geloven is op zijn blauwe ogen is er nooit geweest en kan er vanuit het oogpunt van de zorgvuldig handelende accountant ook nooit komen.

Onvoldoende bagage vanuit opleiding

In de beroepsopleiding en permanente educatie is mijns inziens nog onvoldoende aandacht voor frauderisico's en de behandeling van praktijkcasuïstiek op fraudegebied. Accountants worden onvoldoende getraind in het beoordelen van integriteitsaspecten bij de cliëntaccepta-

tie, opdrachtaanvaarding en -continuering. De focus voor het herkennen van mogelijke fraudesignalen in de praktijk ligt vooral bij de opdrachtuitvoering. Voor de vraag of de vent en de tent wel een cliënt van de accountant kunnen zijn is – zeker in het MKB-segment – te weinig aandacht. Wie nog nooit een valse factuur heeft ontdekt, zal er niet snel één vinden. Wie dat wel gedaan heeft, zal er zijn hele accountantsleven gemak van hebben. En de accountant aan wie nog nooit is uitgelegd op welke wijze onrechtmatige vermogens- of winstmanipulatie

'Wie nog nooit een valse factuur heeft ontdekt, zal er niet snel één vinden.'

in de administratie en verantwoordingen van de cliënt kunnen voorkomen, zal geen antenne hebben voor signalen die daarop wijzen. Dergelijke manipulatie moet je in de praktijk hebben ervaren. Wie zich nooit heeft leren afvragen of de factuur voor 'honorarium adviesdiensten' betrekking kan hebben op steekpenningen, zal geen ongeoorloofde belangenverstrengeling ontdekken.

Een groot misverstand in de huidige beroepspraktijk is dat er alleen bij wettelijke controles aandacht moet zijn voor fraude. Ook in de NV COS 2400 (artikel 22A) en 4400 (via de sleutel van de VGC) dient er bij zowel assurance- als non-assurance-opdrachten aandacht te zijn voor signalen van fraude (NV COS 240) of van onwettig handelen (NV COS 250). Enerzijds vanuit het oogpunt van onjuistheden van materieel belang, anderzijds vanuit de integriteit en het professionele gedrag van de accountant.

Neus voor fraude

Alleen door het overdragen van de 'smeuïge verhalen' uit de fraudepraktijk kunnen accountants fraude de

aandacht geven die zij 'verdient'. Een professioneel-kritische accountant speurt dan ook niet naar fraude, hij komt de fraude bijna natuurlijk op het spoor. Hij wordt gevoelig voor signalen uit zijn omgeving en van de cliënt. Hij krijgt een neus voor 'ongewone dingen' en blijft doorvragen tot op het irritante af. Dergelijke accountantservaringen hebben een prijs, maar verdienen zich – als het gaat om het bestaansrecht van de accountant – dubbel terug.

Accountants vinden het ontdekken van fraude lastig. Dat geldt zeker voor de accountant die al jaren met de DGA-oprichter van een familiebedrijf optrekt. Juist voor hem zal het moeilijk te geloven zijn dat deze DGA probeert hem om de tuin te leiden. Op grond van de VGC dient de accountant zijn werk te baseren op de fundamentele beginselen van integriteit, deskundigheid en professioneel gedrag. Risico's als eigen belang, belangenbehartiging, vertrouwdsheid en zelftoetsing worden in de praktijk te weinig gespiegeld aan wezenlijke frauderisico's. En dat is ook begrijpelijk. De VGC en de verplichte VGC-trainingen waren in de ogen van menig accountant een typisch voorbeeld van doorgeslagen regelzucht. Als die kritische houding ten aanzien van dit raamwerk zo zit ingebakken in de houding en het gedrag van de hedendaagse accountant, zal de aandacht voor frauderisico's niet 'van nature' aanwezig zijn. Terwijl dat wel noodzakelijk is. An

Dick Alblas AA, directeur IR}S Forensic Services & Investigations BV.

2X PER WEEK
OP UW
DIGITALE
DEURMAT

Geef u op voor de gratis e-zine 'Accountancynieuws.nl' op www.accountancynieuws.nl

Accountancynieuws.nl

RJ publiceert RJ-Uiting 2009-4 en RJ-Uiting 2009-5

De Raad voor de Jaarverslaggeving publiceerde op 16 maart jl. 2 nieuwe RJ-Uitingen. Het betreft RJ-Uiting 2009-4 'Aanpassingen van Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen' en RJ-Uiting 2009-5 'Aanpassingen van Richtlijn 655 Zorginstellingen'.

RJ-Uiting 2009-4

Zoals via RJ-Uiting 2007-10 destijds bekend is gemaakt, geldt met ingang van 1 januari 2008 Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen voor onderwijsinstellingen waarop de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO) van toepassing is. In deze RJ-Uiting 2009-4 zijn voorstellen opgenomen voor de aanpassing van deze Richtlijn. De voorgestelde aanpassingen hebben betrekking op:

- de verwerking van baten en lasten inzake Onderwijs en Onderzoek (O&O) door universiteiten met medische faculteiten;
- het waarderen van de vordering op het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), zoals bedoeld in alinea 660.204.

Verwerking baten en lasten

In alinea 660.602 van Richtlijn 660 is opgenomen dat de verantwoording van de rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie moet plaatsvinden via het plandocument. Verantwoording dient echter plaats te vinden op basis van en niet via dit plandocument. De RJ stelt voor Richtlijn 660.602 hierop aan te passen. Vervolgens is in alinea 660.603 verwoord dat universiteiten met medische faculteiten alle baten en lasten in het kader van Onderwijs en Onderzoek (O&O) moeten verantwoorden in de geconsolideerde jaarrekening. Het hanteren van het begrip 'alle' contrasteert echter met het vereiste dat alleen die baten en lasten die voor rekening en risico van de universiteit zijn, moeten worden verwerkt in de jaarrekening van de universiteit. De RJ stelt via deze RJ-Uiting dan ook voor om het woord 'alle' uit

deze alinea te schrappen. De RJ stelt eveneens voor om de laatste zin van alinea 660.603 te schrappen, te weten 'Dit voorschrift is uitsluitend van toepassing indien de O&O-gelden worden overgedragen aan een andere rechtspersoon'. Het feit dat O&O-gelden in de (geconsolideerde) jaarrekening van de onderwijsinstelling worden verwerkt wanneer deze niet worden overgedragen aan een andere rechtspersoon spreekt immers voor zich.

De RJ nodigt u uit tot het inzenden van reacties en commentaren op deze RJ-Uiting, deze zullen in aanmerking worden genomen bij het vaststellen van de gewijzigde Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen die in de RJ-bundel 2009 wordt gepubliceerd. De gewijzigde Richtlijn 660 zal van toepassing zijn op verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2010, waarbij eerdere toepassing wordt aanbevolen.

RJ-Uiting 2009-5 'Aanpassingen Richtlijn 655 Zorginstellingen'

RJ-Uiting 2009-5 'Aanpassingen van Richtlijn 655 Zorginstellingen' meldt het volgende: de Richtlijn 655 Zorginstellingen is aangepast aan de wijzigingen in de Regeling Verslaggeving WTZi. De waardering, presentatie en toelichting van de immateriële en materiële vaste activa zijn aangepast aan de wijzigingen in de Regeling Verslaggeving WTZi. De waardering van alle immateriële en materiële vaste activa, dus ook die activa waarvoor een integrale vergoeding wordt verkregen voor de afschrijvingskosten, vindt voortaan plaats overeenkomstig artikel 2:384 BW tegen verkrijgings- of vervaardi-

gingsprijs dan wel actuele waarde. Zorginstellingen kunnen voor de waardering van immateriële en materiële vaste activa dus ook de actuele waarde hanteren. Tevens zijn de afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa niet langer gebaseerd op de in de bekostigingssystematiek voorgeschreven termijnen, maar op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

De indeling in de balans en de toelichting van de immateriële en materiële vaste activa geschieden overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW. Op grond van de toevoeging van artikel 5, lid c aan de Regeling Verslaggeving WTZi dienen zorginstellingen in de toelichting op de jaarrekening een aansluitingsoverzicht op te nemen tussen de in de resultatenrekening verwerkte afschrijvingslasten en de in het externe budget verwerkte vergoeding voor nacalculerbare afschrijvingslasten. De instelling neemt in dit overzicht tevens de aanschaffings- of vervaardigingsprijs op van de desbetreffende vaste activa, alsmede de cumulatieve afschrijvingslasten en cumulatieve vergoedingen voor nacalculerbare afschrijvingslasten die betrekking hebben op de desbetreffende vaste activa.

Andere wijzigingen betreffen onder meer mutaties in de alinea's 655.201, 655.202 en 655.203, die zijn aangepast aan de wijzigingen in artikel 7 van de Regeling Verslaggeving WTZi.

De gewijzigde Richtlijn is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2009. Ondanks dat de wijzigingen onmiddellijk van kracht zijn, nodigt de RJ u uit tot het inzenden van reacties en commentaren op deze beide RJ-Uitingen. Deze ziet de RJ graag uiterlijk **1 mei 2009** tegemoet, bij voorkeur via uw mailbericht aan rj@rjnet.nl. **An**

De inhoud van deze pagina is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Tjako Streefland

Dubbele belastingheffing over bonus

ING-topman Jan Hommen deed onlangs een dringend beroep op zijn bankmanagers om hun verkregen bonus over het topjaar 2008 terug te storten. Niet vanwege een *vergissing van de bank in het voordeel van de betrokken werknemers*, maar louter op grond van contractuele afspraken heeft de door de Staatssteun geholpen bank ruimhartig bonussen verstrekt aan vele van haar werknemers in binnen- en buitenland. Het moreel appél van de CEO heeft betrekking op tweehonderd bankmanagers in Nederland. Onduidelijk is of deze managers staan te trappelen om hun rechtmatig verkregen bonus in te leveren.

Alvorens massaal gehoor te geven aan de oproep van hun baas, is het zinvol de fiscale consequenties van het retourneren van de bonus onder ogen te zien. Er bestaan namelijk geen fiscale aftrekfaciliteiten voor terugbetaling van terecht ontvangen loon. De ontvangen bonus komt rechtstreeks uit het arbeidscontract voort. Onterecht verkregen salaris of een terugbetalingsverplichting op basis van een rechtsverhouding is hier niet aan de orde, de manager krijgt gewoon zijn verdiende loon. De verkregen bonus is een vergoeding waarover de ING als werkgever loonbelasting inhoudt. Mocht een manager besluiten zijn prestatiebonus aan de geplaagde bank terug te betalen, dan leidt dat niet tot vermindering van die reeds ingehouden loonbelasting. Op diens jaaropgaaf – ongeacht of deze de bonus terugbetaalt; bruto, netto of helemaal niet – verschijnt het salaris inclusief bonus. Ergo: geen aftrekpost voor de eventuele bancaire spijtoptanten.

Nu vaststaat dat de bonus terecht is uitgekeerd, kan de Belastingdienst in geval van terugbetaling zich op het standpunt stellen dat sprake is van een schenking. Terugboeking van de bonus gebeurt namelijk zonder dat daar een juridische verplichting aan ten grondslag ligt. De gift van de terugbetalende manager wordt als dan ook nog eens getroffen door schenkingsrecht. Het tarief daarvan bedraagt minimaal 41% en kan, indien het om een forse bonus gaat die wordt terugbetaald, oplopen tot 68%. Het schenkingsrecht is overigens verschuldigd door de begiftigde, zijnde de ING. Aangezien de ING niet staat geboekstaafd als instelling van algemeen nut, is de gift voor de terugbetalende manager niet aftrekbaar.

Over de bonus is loonbelasting verschuldigd, en in geval van terugbetaling mogelijk ook nog eens schenkingsrecht. Opgeteld kan dat een effectieve belastingdruk over de bonus opleveren van meer dan 100%.

Cumulatie van loonbelasting en schenkingsrecht leidt tot een heuse excessieve heffing over de terugbetaalde bonus. Dit zal het humeur van onze schatkistbewaarder aanzienlijk verbeteren. Wat dat aangaat, snijdt het fiscale mes voor 's lands penningmeester aan meerdere kanten. Zijn imago zal opvizzelen nu hij niet meer onmacht hoeft uit te stralen als weer eens gebonust wordt bij een met Staatscenten geholpen bank. Daarnaast hoeft er geen ingewikkelde spoedwetgeving verordonneerd te worden die een extra belasting op bonussen moet bewerkstelligen. Ten slotte – niet onbelangrijk – wordt de Staatsruif prettig gevuld door de samenloop van belastingheffing. Als Bos de bonusgerechtigde bankiers weet over te halen tot het retourneren van hun extra wedde, dan kan hij gaan dromen van Obama-gelijke proporties qua aanzien en gezag. Hoe simpel kan voorzienbaar electoraal gewin toch zijn; dat geen politiek strateeg in de omgeving van de PvdA-leider hiermee is gekomen, is een mysterie.

Afschuw uitspreken over bankiersbonussen is prima. Doe dat echter niet – in het belang van de schatkist – om te voorkomen dat deze worden uitgekeerd. Het gaat, zoals zo vaak, ook hier om de juiste timing. Achteraf morele verantwoordiging uitspreken is derhalve het devies. De helft van het werk – de inning van loonbelasting – is dan immers reeds geschied. Vervolgens zal een beetje bankier met een maatschappelijke antenne zijn bonus terugstorten. Op dat moment is het de beurt aan de Belastingdienst om op lucide en trefzekere wijze over te gaan tot het tarifieren van de retourbonus met schenkingsrecht. Zie hier een staaltje zelfverrijking door de schatkist. Niemand anders dan de minister van Financiën is de facto de echte man in bonus. An

Tjako Streefland, directeur bij fiscaal adviesbureau Taxpartners in Loosdrecht. streefland@tax-partners.nl

Cataloguswaarde auto van de zaak en accessoires blijft boeiend onderwerp

Andor Valkenburg

De auto, het blijft toch altijd een boeiend onderwerp. Sinds enige tijd wordt de bijtelling niet meer verwerkt in de aangifte inkomstenbelasting, maar wordt hier al bij de loonheffing rekening mee gehouden. Er wil dan wel eens discussie ontstaan over de te hanteren grondslag: de cataloguswaarde ('waarde van de auto', sluit beter aan bij de wettekst, maar in de praktijk wordt vaak gesproken van cataloguswaarde). De discussie kan zich dan toespitsen op de accessoires en of die nu wel of niet meegenomen moeten worden.

Grondslag voor de bijtelling is de 'waarde van de auto' (catalogusprijs van de auto). Wat is dit nu eigenlijk? De waarde van de auto/catalogusprijs is de nieuwprijs van de auto inclusief 'af fabriek' geleverde extra's plus de BTW, en voor personenauto's is dat plus BPM. Deze definitie houdt in dat geen rekening gehouden mag worden met eventuele prijskortingen.

Het gaat verder om de op de datum van afgifte van het kentekenbewijs geldende catalogusprijs voor de Nederlandse markt. Ook als men bijvoorbeeld de auto in het buitenland heeft gekocht, geldt de Nederlandse catalogusprijs.

Accessoires

Een onderdeel van de definitie van de catalogusprijs dat soms tot boeiende discussies aanleiding geeft, is of ook de accessoires 'af fabriek' zijn. Dit houdt in dat accessoires die door de fabrik of importeur in de auto worden aangebracht, en die bovendien zijn ingebouwd vóór de datum waarop het kenteken is toegekend, onderdeel uitmaken van de catalogusprijs. Accessoires die door de dealer worden ingebouwd, vormen mitsdien geen onderdeel van de catalogusprijs, of ze nu vóór of na toekenning van het kenteken zijn aangebracht. (Tot juli 2006 vielen de door de dealer vóór de toekenning van het kentekenbewijs aangebrachte accessoires wel onder de catalogusprijs, maar dit is met een wetswijziging veranderd. Voor de liefhebbers: zie artikel 13bis Wet LB jo. art 9 BPM.)

De leasemaatschappijen verstrekken periodiek informatie over de catalogusprijs aan de berijders van hun auto's. Daar de leasemaatschappijen verplicht zijn om elk jaar aan de Belastingdienst een lijst te verstrekken met de namen van bij hen bekende berijders plus de catalogusprijs van de auto, is het raadzaam om de opgave op juistheid te controleren.

Oldtimers

Overigens hebben oldtimers (dit zijn auto's die meer dan 15 jaar geleden in gebruik genomen zijn) hun aantrekkelijkheid in dit verband al enige jaren verloren. In het verleden was het zo dat ook voor deze auto's hun catalogusprijs als basis voor de bijtelling gold. Het voordeel liet zich raden: dat waren vaak lage catalogusprijzen! Nu wordt de bijtelling voor oldtimers niet meer gebaseerd op de catalogusprijs, maar op de werkelijke waarde. De waarde in het economische verkeer van een oldtimer zal van geval tot geval moeten worden bepaald. Uit het *Handboek loonheffingen* (2009, 18.3.17) kan worden opgehaald dat ter bepaling van de waarde in het economische verkeer van oldtimers in eerste instantie veilingprijzen een indicatie kunnen opleveren. Ook kan aansluiting worden gezocht bij de verzekerde waarde van de auto, actuele kilometerprijzen en leaseprijzen. Bij gerestaureerde oldtimers kan belang toekomen aan de kostprijs van auto en restauratie.

Catalogusprijs bij zelfbouw

Welke catalogusprijs gehanteerd moet worden bij een auto uit een zelfbouw pakket is nog een boeiende, enigszins open vraag. Nu zal het niet zo vaak voorkomen dat een werknemer een auto van de zaak heeft, die hij zelf in elkaar moet (of wil) sleutelen, maar toch.

De Redactie van *Vakstudie Nieuws* heeft zijn licht wel eens over deze vraag laten schijnen (VN 1982, pag. 977). De redactie meent dat moet worden aangenomen dat de wetgever bij het begrip catalogusprijs het oog heeft gehad op kant-en-klare auto's. Zij is dan ook van mening dat wanneer een auto gebouwd uit een zelfbouw pakket ook als kant-en-klare auto te koop is, dan ook de catalogusprijs van de kant-en-klare auto gehanteerd moet worden en niet de lagere waarde van het bouw pakket. Wanneer geen kant-en-klare auto en dus geen catalogusprijs beschikbaar is, is niet duidelijk hoe de wetstoepassing verloopt. De redactie van *Vakstudie Nieuws* is van mening dat men dan:

- ofwel het privé-gebruik naar de normale regels kan bepalen;
- ofwel men komt door middel van vergelijking toch tot een catalogusprijs;
- ofwel men valt terug op de waarde van het bouw pakket. **An**

Drs. A.T. Valkenburg, PKF Wallast vestiging Amsterdam.
andorvalkenburg@accountancynieuws.nl.

EZ-Kaderprogramma: module Starten, Groeien en Overdragen

Jan-Hendrik Schretlen

Voorgaande keren stonden de modules Innoveren, Internationaal Ondernemen en Sterktes in Innoveren centraal. Deze keer is dat de module Starten, Groeien en Overdragen van het vernieuwde EZ Subsidie-instrumentarium. Het gaat daarbij om subsidie-instrumenten op het terrein van starten, groeien en overdragen van ondernemingen.

De subsidie-instrumenten zijn voornamelijk investeringsondersteunende maatregelen, zoals kredietverlening en het verlagen van drempels tot het verkrijgen van risicokapitaal. Daarnaast is er ondersteuning voor de samenwerking tussen het bedrijfsleven en onderwijs, tussen bedrijfsleven en onderzoeksinstellingen en is er aandacht voor veiligheid in kleine bedrijven.

Kredieten

De TechnoPartner Seed faciliteit, het Besluit Borgstelling MKB-kredieten, de Groeifaciliteit Garantierегeling en de Faciliteit Opkomende Markten zijn onderdeel van deze module. Alle vier regelingen zijn gericht op kredietverlening, waarbij van verschillende kanten wordt ingestoken; zowel aan de kredietverstrekende als de kredietverkkrijgende kant. TechnoPartner heeft als doel kapitaal beschikbaar te stellen aan technostarters, door het oprichten van investeringsfondsen van private partijen.

Hierbij kan een startersfonds subsidie krijgen in de vorm van een geldlening voor het uitvoeren van een fondsplan. De Borgstelling MKB-Kredieten maakt het MKB'ers gemakkelijker om kredieten bij banken krijgen, doordat het Rijk voor een gedeelte van het krediet (maximaal 90 procent) garant staat. De Groeifaciliteit biedt financiers een stimulant om risicokapitaal aan MKB-bedrijven te verstrekken, doordat het Rijk garant staat voor 50 procent van de waarde van het risicokapitaal. De Faciliteit Opkomende Markten is een garantierегeling voor leningen aan lokale dochterondernemingen of joint ventures in opkomende markten waarin MKB uit Nederland risicodragend investeert. De Borgstelling Scheepsnieuwbouw richt zich specifiek op ondersteuning van de scheepsbouwersbranche. Hierbij kan krediet dat een scheepbouwer betreft bij een bank voor maximaal 80% worden gegarandeerd gedurende de bouw van een schip.

Subsidie Nieuwsfeiten

De Technologiestichting STW wil de Casimir-regeling in aangepaste vorm herintroduceren. Casimir werd in 2004 door het ministerie van EZ en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) in het leven geroepen, maar in 2008 om verschillende redenen weer afgeschaft. Deze regeling dient ertoe om de uitwisseling van onderzoekers tussen de academische wereld en het bedrijfsleven te intensiveren door kenniswerkers aan het werk te houden en de benutting van kennis uit eigen onderzoek te vergroten. Bedrijven en kennisinstellingen kunnen aanvragen doen via het Open Technologieprogramma van het STW, waarbij de onderzoeker bij het bedrijf in dienst blijft en voor de duur van het onderzoek wordt gedetacheerd bij een onderzoeksinstelling om STW-onderzoek te doen en vice versa.

Om in aanmerking voor ondersteuning te komen is dat het onderzoek zogeheten Casimir-posities moet bevatten. Een Casimir-positie is een integraal onderdeel van een groter onderzoekplan. Deze kunnen permanent worden aangevraagd als aanvullende posities binnen een (bestaand) STW-project. Vanaf 23 maart jl. staat de regeling open voor aanvragen via het open Technologieprogramma.

Agenda

Regeling	Deadline
Life Sciences en Health Point One - Nationale R&D-projecten	27-apr-09
Eurostars	11-mei-09
24-sep-09	
Polymeren – MKB-innovatieprojecten en polymeren innovatieprojecten	1-okt-09
Point One - MKB-Projecten	16-okt-09
Borgstelling MKB-kredieten	31-dec-09
Groeifaciliteit	31-dec-09
Beroepsonderwijs in Bedrijf	31-dec-09
Borgstelling Scheepsnieuwbouw	31-dec-09
Innovatiekredieten	31-dec-09
Innovatieprestatiecontracten	31-dec-09

Samenwerken

Binnen de module Starten, Groeien en Overdragen zijn er twee regelingen die samenwerking tussen verschillende partijen stimuleren. Zo is er de regeling Beroepsonderwijs in Bedrijf die de samenwerking tussen ondernemers en onderwijsinstellingen op het gebied van praktijkleren voor vmbo- of mbo-leerlingen ondersteunt. Ook is er de regeling Kennisexploitatie.

Veiligheid

De regeling Veiligheid Kleine Bedrijven is ten slotte een regeling die MKB'ers de mogelijkheid geeft een veiligheids-scan uit te laten voeren en één of meer hierin opgenomen veiligheidsmaatregelen te treffen. Een MKB'er kan 100% van de kosten voor de veiligheidsscan vergoed krijgen, met een maximum van € 250. Voor de veiligheidsmaatregelen is maximaal 50 procent subsidiabel, met een maximum van € 10.000. An

Drs. J.H.R.H.M. Schretlen, partner
PricewaterhouseCoopers Advisory, Subsidie
Innovatie & Beleid.

Politiek beladen onderzoek

De klacht van vier PvdA-raadsleden van Amsterdam Zuidoost (klagers) tegen de registeraccountants K. en De V. (betrokkenen) is in alle onderdelen ongegrond verklaard. Volgens de Raad zien alle klachtonderdelen op uitingen en gedragingen van de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam (RSA), waarvoor de directeur verantwoordelijk is. De verantwoordelijkheid van betrokkenen bestond uit het verrichten van feitenonderzoek, inclusief het toepassen van hoor en wederhoor ten aanzien van de feiten. Dat onderzoek is naar het oordeel van de Raad alleszins zorgvuldig uitgevoerd.

Met betrekking tot het verwijt dat klagers onvoldoende tijd werd gegund om in het kader van wederhoor te reageren op de bevindingen van betrokkenen, overweegt de Raad dat, gelet op de hectiek die gepaard gaat met een politiek – en aldus ook publicitair – beladen onderzoek als het onderhavige, het aan klagers gunnen van enkele dagen voor een reactie niet als onzorgvuldig kan worden aangemerkt, te minder nu klagers spelers waren in dit politieke krachtenveld. **An**

[Uitspraak Raad van Tucht RA, 9 maart 2009; verslag van de zitting in AN, afl. 4 van 20 februari 2009]

Schijn vermijden

Mr. dr. Schaap (klager) heeft een klacht ingediend tegen registeraccountant P. (betrokkene) omdat deze een conceptrapport heeft gemaakt dat desastreuze gevolgen zou hebben gehad voor klager. ‘Betrokkene heeft niet gedaan wat hij wel had moeten doen, namelijk de

schijn vermijden dat de onafhankelijkheid van zijn oordeel niet gewaarborgd was.’ Klager meent dat het conceptstuk door mevrouw Storms-Vleeschdrager (voorheen Nina Brink) en haar advocaten in een gerechtelijk conflict met hem is misbruikt. Op de zitting noemde hij het ‘van de

zotte’ te moeten procederen bij de Raad van Tucht over hem persoonlijk aangaande stukken zonder dat hij van de inhoud hiervan kennis kon en kan nemen.

Bij het aanvaarden van de opdracht wist betrokkene volgens klager dat er tussen hem en Brink sprake was van een ernstig en hooglopend geschil, culminerend in een bombardement van meer dan 40 conservatoire zakelijke beslagen en meer dan 40 conservatoire privé beslagen, gevolgd door tweemaal een faillissementsaanvraag.

‘Betrokkene heeft, nadat er tot tweemaal toe in De Telegraaf over een ‘boekenonderzoek’ en een daarmee verbandhoudende strafrechtelijke aangifte was gepubliceerd, nagelaten zijn opdrachtgevers (mevrouw Vleeschdrager en/of haar Antilliaanse vennootschap Anrodata) erop te wijzen dat het hen niet vrij stond van de conceptrapportage in of buiten rechte gebruik te maken c.q. tegen een dergelijk misbruik adequate maatregelen te treffen, dan wel klager te waarschuwen of op zijn minst te informeren. Dat ik twee keer op de voorpagina van De Telegraaf

stond heeft mij veel materiële en emotionele schade opgeleverd. Ik zou een fraudeur zijn, dat raakt mij in het hart van mijn bestaan.’

De advocaat van betrokkene zei dat er nooit een definitief rapport is uitgebracht. ‘De opdracht is niet volbracht. Omdat een dergelijk stuk alleen thuishoort in het verkeer tussen opdrachtgever en – uitvoerder is het niet aan klager ter beschikking gesteld. Als klager inzage wil hebben moet hij zich niet tot betrokkene wenden maar tot de vroegere mevrouw Brink.’

Betrokkene verklaarde zich er niet van bewust te zijn geweest dat er dingen zijn gebeurd met het conceptrapport. ‘Ik heb geen abonnement op De Telegraaf.’

Verder zei hij dat hij zeer verrast was door de klacht van Schaap.’ **An**

[Zitting Raad van Tucht RA, 9 maart 2009]

KONINGS MEEUWISSEN
ACCOUNTANTS EN BELASTINGADVISEURS

Een deskundige én persoonlijke werkwijze? Wij hebben het! Jij ook?
Kom bij ons werken als beginnend of ervaren assistent-accountant.

Meer info op: www.konings-meeuwissen.nl of telefonisch met Rosalie Kooijman 024-3570180

Nijmegen – Malden – Beuningen - Beek-Ubbergen – Druten – Heteren – Mook - Bemmelen
Dé accountant in de regio Nijmegen.

Handboek Jaarrekening MKB en Checklist 2009

De nieuwe edities van het *Handboek Jaarrekening MKB* en de bijbehorende *Jaarrekening MKB Checklist* zijn verschenen. Deze twee handboeken bevatten de nieuwe jaarverslaggevings- en fiscale richtlijnen vanaf 2009 en zijn onmisbaar bij het samenstellen van de jaarverslaggeving. Op verzoek van de gebruikers is de MKB-doelgroep uitgebreid met grote rechtspersonen (excl. IFRS) waarmee de toepasbaarheid voor de dagelijkse praktijk is verruimd, volgens de auteurs.

Het 390 pagina's tellende *Handboek Jaarrekening MKB 2009* met verwijzingen naar wetten en richtlijnen is aangevuld met de wijzigingen in 2008 en de laatste actualiteiten in het BW en de pensioenrichtlijn. Per jaarrekeningpost zijn de presentatie- en waarderingsregels opgenomen met daarbij ook de fiscale voorschriften. Een uitgebreid verwijzingsysteem naar wetten en richtlijnen maakt het mogelijk om vanuit dit boek

de weg te vinden in de bron teksten. Het boek wordt elk jaar opnieuw geüpdatet.

De publicatie *Jaarrekening MKB Checklist* telt 120 pagina's op memoformaat en is bedoeld als naslagwerk naast het boek of om handig in de zak te steken. De uitgever wijst op het handige, beknopte overzicht per jaarrekeningpost, waarbij de opname/verwerking van de post, de waardering, de wettelijke presentatievoorschriften en fiscale regels worden behandeld. Voor de doelgroep 'groot' is een aparte kolom opgenomen en een hoofdstuk met de belangrijkste verschillen. Door het compacte formaat is de checklist makkelijk mee te nemen naar de klant. **An**

Handboek Jaarrekening MKB 2009, ISBN 9789013061291, € 42,23 (incl. BTW).

Jaarrekening MKB Checklist 2009, ISBN 9789013061321, € 24,21 (incl. BTW). Te bestellen via www.kluwershop.nl. Beide publicaties zijn tot stand gekomen op initiatief van de SRA.

Assurance-raamwerk toegelicht

Het NIVRA heeft een nieuwe voorlichtingsbrochure gepubliceerd: 'Het assurance-raamwerk; De accountant en het verstrekken van zekerheid'. Voor gebruikers van accountantsdiensten is niet altijd even duidelijk welke assurance-

producten een accountant kan leveren. In deze voorlichtingsbrochure wordt ingegaan op het assurance-raamwerk, de verschillende assurance-producten en wat verstaan moet worden onder assurance. Zie ook www.nivra.nl **An**

IAESB: Handbook of International Education Pronouncements 2009

De International Accounting Education Standards Board (IAESB) heeft editie 2009 van het *Handbook of International Education Pronouncements* gepubliceerd. Dit handboek bevat acht International Education Standards (IESs) van

de IAESB, waaronder het IAESB Framework for International Education Pronouncements and Introduction to International Education Standards, alsmede drie International Education Practice Statements. www.ifac.org-store. **An**

Praktijkhandreiking audit opinies van IIA Nederland

Onlangs heeft de Commissie Professional Practices van het Instituut van Internal Auditors (IIA) Nederland ingestemd met de conceptversie van de 'Praktijkhandreiking audit opinies', opgesteld door een interne werkgroep. IIA Nederland legt de Praktijkhandreiking nu voor ter commentaar aan de beroepsgroep. Eerder stelde deze werkgroep vast dat er ook in de Nederlandse praktijk een grote variëteit bestaat in het gebruik van audit opinies die door interne auditors worden afgegeven bij operational

audits die gericht zijn op assuranceverstreking. Niet alleen het senior management, maar ook toezicht houdende organen (zoals audit committees) hechten in toenemende mate belang aan meer gestandaardiseerd rapporteren van de audituitkomsten. Met deze Praktijkhandreiking wil IIA Nederland haar leden behulpzaam zijn bij het neerzetten van een consistent raamwerk van audit opinies. Zie ook www.iaa.nl-sitefiles-vaktechniek. **An**

De gevolgen van de kredietcrisis en Basel II voor de accountantspraktijk

Recent verscheen de notitie 'De gevolgen van de kredietcrisis en Basel II voor de accountantspraktijk', van Full Finance. De notitie is opgebouwd uit een achttal hoofdstukken, waarvan hoofdstuk 6 'Tips en adviezen gericht op de accountant' uw aandacht waarschijnlijk als eerste triggert. Desalniettemin is het toch een aanrader om gewoon bij het begin van de notitie te beginnen. Allereerst wordt een aardige rondleiding gegeven in ratingland in het licht van het internationale kapitaalakkoord Basel II. Een korte vergelijking maakt duidelijk dat banken onder Basel II met een lager kapitaalbeslag worden geconfronteerd dan onder Basel I. De rigide kapitaaleis voor banken van 8 procent is daarmee losgelaten, waardoor voor solide klanten minder kapitaal als buffer hoeft te worden aangehouden. Voor minder solide klanten moet (niet onverwacht) daarentegen juist meer kapitaal worden gereserveerd. Grote én kleinere banken zijn verplicht om voor elke klant/kredietrelatie een rating te bepalen. Deze kunnen worden opgevraagd of ingekocht bij externe ratingbureaus als Standard & Poor's en Moody's, maar banken kunnen deze ook zelf bepalen op basis van een eigen, Internal Ratings Based-benadering. Het gebruik van deze interne ratings moet zijn ingebed in het risicomanagement van de bank, en moet een concrete classificatie in minimaal

zeven ratingklassen opleveren. De bank stuurt daarbij op een paar essentiële aandachtspunten: dat zijn enerzijds de schuldratio, liquiditeit en rentabiliteit en anderzijds de kwaliteit van het management, de marktpositie en de rechtsvorm van ondernemingen die een krediet aanvragen. Voor het bepalen van een rating gaan banken bij kleine ondernemingen en rechtspersonen uit van de fiscale jaarrekening, bij grotere ondernemingen wordt de commerciële jaarrekening gebruikt. Banken die voor kleine en middelgrote ondernemingen tot een rating moeten komen, maken daarbij vaak gebruik van referentiegroepen in plaats van dat er gekeken wordt naar de individuele ondernemer. Toch kan de ondernemer zijn rating wel enigszins beïnvloeden, en juist op dat punt kunt u als accountant uw waarde bewijzen door hem hierin de weg te wijzen. Enkele van de adviezen en tips daarbij: wees ervan bewust dan banken steeds meer gefocust zijn op de ontwikkeling van kasstromen dan op jaarrekeningen, zorg dus dat deze kasstromen er gezond en geruststellend uitzien. Maak goede afspraken met de ondernemer over tijdige aanlevering van informatie bij de bank. Investeer in een structurele relatie met de bankier en meld zaken tijdig. Trek uw kennis over Basel II, ratings en funding naar een hoger plan, zodat u zich ontwikkelt tot een gelijkwaardig gespreks-

partner met de bank op dit domein. Met een blik op de toekomst wordt de notitie afgesloten. Voorzien wordt dat het huidige kredietverleningsproces steeds verder zal worden geautomatiseerd, waarbij de focus nadrukkelijker komt te liggen op de integriteit van data. Accountants zullen zich als gevolg daarvan meer moeten verdiepen in het proces van de totstandkoming van gegevens dan op de uitkomsten sec. In deze notitie

zijn de consequenties van de kredietcrisis en de veranderde handelswijze door banken vanuit Basel II handig met elkaar verweven, waardoor een bruikbaar overzicht ontstaat. **An**

'De gevolgen van de kredietcrisis en Basel II voor de accountantspraktijk' is een publicatie van Full Finance. De notitie kan worden besteld voor € 50,00 door een e-mail te sturen naar secretariaat@fullfinance.nl.

IFRS in het kort voor CEO's, Raden van Bestuur en Audit Committees

De IASC Foundation heeft de editie 2009 van 'IFRSs – A Briefing for Chief Executives, Audit Committees and Boards of Directors' gepubliceerd. Hierin staan op een niet-technische manier beschreven samenvattingen van alle IFRSs die zijn uitgebracht per 1 januari

2009. Ze zijn speciaal geschreven voor CEO's, leden van audit comité's en Raden van Bestuur die een helikopterview willen krijgen van International Financial Reporting Standards en International Accounting Standards. Zo kunnen ze inschatten wat implementatie oplevert. **An**

Europese website voor grensoverschrijdend zakendoen

Een Europese nieuwe website moet het makkelijker maken om binnen de EU grensoverschrijdend zaken te doen. De website 'Your Europe Business' geeft ondernemers eenvoudig toegang tot informatie over dit onderwerp. Ondernemers kunnen via de site eenvoudig te weten komen hoe ze een bedrijf in een van de

EU-landen kunnen registreren of welke vergunningen ze nodig hebben om een product in een bepaald land te mogen verkopen. De website geeft verder direct toegang tot overheidsdiensten. Zo kan de teruggave van BTW via de site worden geregeld. Zie ook http://ec.europa.eu/youreurope/business/index_nl.htm. **An**

Uitbreiding Insuranceworks DGA pensioensoftware

Insuranceworks heeft haar webbased pensioen berekeningssoftware uitgebreid met de rekenmodule onder de naam 'ingegaan'. Met deze module kan, op basis van actuariële grondslagen, de stand van de reserve en het waardeverloop van een ingegane pensioen- of stamrechtuitkering worden bepaald. Binnen één en dezelfde rekenmodule kan rekening worden gehouden met de waardering én de variabilisering van de pensioenaanspraken. Zo kan een hoog-/laagconstructie binnen de toegestane breedte worden berekend en AOW-variabilisering bij een pensioenleeftijd gelegen vóór 65 jaar. Iedere

berekening kan als dossier binnen het extranet worden opgeslagen. De uitgangspunten en het rekenresultaat worden in een overzichtelijk rapport weergegeven met de mogelijkheid om een chronologisch overzicht van het waardeverloop toe te voegen. Op www.insuranceworks.nl/software is meer informatie te vinden over deze software. Naast de rekenmodule 'ingegaan' staat voor iedere abonnee gratis de module 'koopsom' ter beschikking. Met deze module kan op basis van actuariële grondslagen de benodigde koopsom voor een gewenste uitkering worden bepaald en andersom. An

Snellere aangifte Vpb

Ondernemers kunnen sneller aangifte vennootschapsbelasting doen over het boekjaar 2008 of 2008/2009. Dit kan met de verkorte versie van het aangifteprogramma van de fiscus. Ondernemers beantwoorden zes vragen om te zien of zij daarvoor in aanmerking komen, zo meldt de Belastingdienst.

Het aangifteprogramma vennootschapsbelasting 2008 kan sinds 24 maart worden gedownload van het beveiligde gedeelte van www.belastingdienst.nl. Aan de hand van 6 vragen vernemen ondernemers of zij onderdelen van de aangifte kunnen overslaan. De verkorte versie van het programma laat deze onderdelen niet meer zien. An

Innovatievouchers digitaal

Minister Van der Hoeven van EZ heeft de innovatievouchers in 2009 gedigitaliseerd. Hierdoor kunnen ondernemers makkelijker een voucher aanvragen. Ook kunnen dit jaar voor het eerst vouchers bij private kennisleveranciers

worden ingewisseld. Dit jaar worden 700 vouchers uitgegeven. De vouchers kunnen met de 'DIGID voor Bedrijven' digitaal worden aangevraagd. Deze regeling ging in op 31 maart jl. en wordt uitgevoerd door SenterNovem. An

Plant u nog steeds in Excel...?

- CRM
- Uren & Declaratie
- Document Management
- Planning & Control
- Workflow
- Financieel
- ClientPortal
- Online Diensten
- SRA~Alure Template

Alure Planning & Control:

- Grip op alle kantoorprocessen en cliëntopdrachten
- Volledig automatische (concept) planningen op basis van historie analyse
- Snel inzage in capaciteitsplanning én knelpuntenanalyse
- Monitoring t.b.v. management met behulp van business en finance dashboard
- Voortgangsbewaking per klant, medewerker, afdeling, vestiging
- Budget en budgetbewaking per project, klant en opdracht
- 'Alerting' functies in combinatie met Alure Werkstromen
- U bent volledig 'in control' over uw organisatie!

Alure

T: (074) 265 1111 E: info@innolan.nl I: www.innolan.nl

I N N O L A N

AGENDA

8 april 2009

Opfriscursus **Maken van DGA-pensioenberekeningen**

www.fiscount.nl/liefdevoor-jevak

14 april 2009

Controllers Circle: Kredietcrisis

www.bdo.nl

14-15 april en 26-27 mei 2009

VERA-Nyenrode Fraudecursus

www.nivra.nl/vera

15 april 2009

PE-café: **Impairment testing en waardering**

www.kpmg.nl

15 april 2009

Seminar: **Welke kansen biedt CSR de accountant?**

www.fullfinance.nl

15 april 2009

Cursus: **De functie van de accountant bij (dreigende) discontinuïteit**

www.vedaa.nl

15 en 16 april 2009

Cursus: **Aangifte Vpb in de praktijk**

www.deloitte.com

Uitgelicht

15 t/m 17 april 2009

The 7th European Academic Conference on Internal Audit and Corporate Governance

NIVRA-Nyenrode is mede-organisator van 'The 7th European Academic Conference on Internal Audit and Corporate Governance' die half april plaatsvindt aan de Cass Business School in Londen. Sinds 2002 is deze conferentie uitgegroeid tot een hoog gewaardeerd internationaal forum voor academici. Hoewel de focus blijft liggen op internal auditing is in de loop der jaren een breed spectrum van onderwerpen behandeld. Aan de orde kwamen onder andere: control en strategie, accounting issues, Corporate Social Responsibility, IT governance, public and private sector management, accounting en internationale onderwerpen. Voorafgaand aan de hoofdconferentie op 16 en 17 april wordt een PhD colloquium georganiseerd waar minder ervaren onderzoekers de kans krijgen hun onderzoek te presenteren. <http://bunhill.city.ac.uk/media/events.nsf>.

Personalia

Katja Pagie (39) treedt per 1 april als senior estate planner in dienst bij Grant Thornton, vestiging Alphen aan den Rijn.

Hans Belterman AA en Bart van Mechelen FB zijn getreden tot de directie van De Beer Accountants en Belastingadviseurs, Tilburg/Oisterwijk.

Mr. J.P.M. (John) Verhagen RA is als voorzitter toegetreden tot de hoofddirectie van ABAB Groep.

16 april 2009

PE-café: **XBRL, revolutie in rapporteren**

www.kpmg.nl

16 april 2009

Cursus: **BTW en werken met werknemers uit Oost-Europa**

www.vedaa.nl

17 april 2009

Workshop **Collegiale toetsing 2009**

www.auxiliumadviesgroep.nl

22 april 2009

Seminar: **Een halfjaar doorlopend toezicht door de AFM**

www.certalegalcompliance.nl/seminars.php

23 april 2009

Fiscaal Boeterecht

www.permeduc.nl

5 mei 2009

Cursus: **Fiscale kansen tijdens recessie**

www.sra.nl/cursussen

7 en 8 mei 2009

Cursus: **De DGA en zijn BV**

www.vedaa.nl

11 mei 2009

Cursus: **Banksparen & pensioen**

www.sra.nl/cursussen

11 mei 2009

BDO Voetbaldebat 2009

www.bdo.nl

Accountancynieuws

2-wekelijks vakblad voor accountants

www.accountancynieuws.nl

Uitgeverij

Kluwer bv. Postbus 23, 7400 GA Deventer

Redactie

F.J.M. Heitling, hoofdredacteur
Tel. (0570) 64 89 31
Mw. drs. J.M. Oord, eindredacteur
Tel. (0570) 64 88 90
redactie@accountancynieuws.nl
Fax (0570) 64 78 15

Redactiesecretariaat

Mw. E. Gravendeel
Tel. (0570) 64 77 30
E-mail: egravendeel@kluwer.nl

Redactie

Mr. C.J.A. van Geffen (Deloitte)
Drs. J.G. Groeneveld RA RV (Wingman Business Valuators)
Prof. dr. G.C.M. Majoor RA
E.J.H.J. Mantelaers RA (A&D accountants), Drs. J.H.R.H.M. Schretlen (PwC Subsidie, Innovatie & Beleid), F.K.D. Tsang RA Alfa Accountants en Adviseurs, Drs. A.T. Valkenburg (PKF Wallast), Prof. dr. R.G.A. Vergoossen RA (BDO CampsObers), J. Wietsma AA (Full Finance Consultants), Mr. D.J. Willems (Holland Van Gijzen Advocaten)

Medewerkers

R. de Ruiter, C. Nuboer

Uitgever

Drs. E.J. Willemsen

Advertenties

F. Eijkelkamp, tel (0570) 64 88 97
E-mail: feijkelkamp@kluwer.nl
G. Ruitenbeek, tel (0570) 64 74 52
E-mail: gruitenbeek@kluwer.nl
M. Pattynama, tel (0570) 64 89 96
E-mail: mpattynama@kluwer.nl

Media Order Services

Dini Oudbier, tel (0570) 64 87 24

Abonnementen

U komt voor een gratis abonnement op Accountancynieuws in aanmerking indien u binnen de doelgroep valt.

U betaalt dan eenmalige inschrijfkosten van € 37,50. Een aanvraagformulier vindt u op www.accountancynieuws.nl.

Indien u niet voor een gratis abonnement in aanmerking komt, kunt u een betaald abonnement nemen voor € 89,- per jaar. Bel onze klantenservice: 0570-673 444. Via www.accountancynieuws.nl kunt u uw abonnement opzeggen of uw adressering wijzigen.

Basisvormgeving

Frederik Helfrich ontwerper BNO

Vormgeving

Mediabuilders, Zutphen

Drukkerij

Senefelder Misset, Doetinchem

Op al onze aanbiedingen en overeenkomsten zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van Kluwer bv, gedeponneerd ter griffie van de Rechtbank te Amsterdam op 8 augustus 2007 onder depotnummer 127/2007. Deze vindt u op www.kluwer.nl of kunt u opvragen bij ons Customer Care Center.

Nederlandsche
Uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

'Hoge kwaliteit voor een lage prijs' is de formule waarop het succes van onze opdrachtgever is gebaseerd. Zij is één van de grootste supermarkt-bedrijven ter wereld met meer dan 4000 filialen in Europa waarvan 465 in Nederland. Door het hanteren van een eenvoudige organisatiestructuur en een consequente doorvoering van de bedrijfsfilosofie is zij zeer succesvol.

Op dit moment zijn wij voor de accountantsafdeling op zoek naar een proactieve, zelfstandige en enthousiaste

Intern Accountant

Het pakket aan taken & verantwoordelijkheden ziet er als volgt uit:

- het (op locatie) uitvoeren van controles op de interne verslaggeving;
- het uitvoeren van controles op de administratieve organisatie en de doelmatigheid van bedrijfsprocessen;
- het formuleren van aanbevelingen om de effectiviteit en efficiency van bedrijfsprocessen te verbeteren;
- rapporteren aan de directies van de verkoopbedrijven en aan de Directeur Financiën en Administratie;
- het volgen van ontwikkelingen binnen de branche, evenals het vaststellen van trends vanuit diverse financiële rapportages;
- het onderhouden van contacten met externe accountants.

De ideale kandidaat voor deze functie:

- beschikt over een afgeronde administratieve en/ of bedrijfseconomische opleiding op tenminste HBO-niveau (HEAO Bedrijfseconomie/Accountancy, SPD of vergelijkbaar);
- heeft relevante werkervaring, bij voorkeur in een vergelijkbare positie;
- neemt initiatieven, is proactief en signaleert en initieert verbeteringen;
- is analytisch sterk en accuraat;
- is een sterke communicator en weet gemakkelijk vertrouwen te winnen;
- heeft een pragmatische, hands on instelling;
- heeft affiniteit met (financiële en boekhoudkundige) automatiserings-systemen;
- beheerst de Nederlandse taal uitstekend en de Duitse taal goed, zowel in woord als in geschrift.

Wat biedt de opdrachtgever?

Een interessante, zelfstandig functie waarbij u - na een gedegen inwerkperiode - veel vrijheid en verantwoordelijkheid krijgt. U komt te werken in een uitdagende, sterk groeiende onderneming met een prettige werksfeer en voldoende mogelijkheden om uzelf verder te ontwikkelen. Voorts biedt zij een uitstekend pakket aan arbeidsvoorwaarden, waaronder een representatieve auto van de zaak.

Interesse?

Als u interesse heeft in deze uitdagende functie én u voldoet aan het profiel, stuur dan uw CV met motivatie naar Employment Services B.V., Amsterdamsestraatweg 55A, 3744 MA, Baarn, t.a.v. Janine A.J. Trompetter, of per e-mail naar info@esgroep.nl. Voor meer informatie kunt u contact met mevrouw Trompetter opnemen via 035-5435430 of 06-29472010.

Employment Services
recruitment

www.esgroep.nl

“Meer advies
door innovatieve
automatisering.”

Gerard Springer, Accountant

AccountView introduceert de Samenstel-assistent. Deze controleert uw cliëntenadministraties volledig geautomatiseerd. Zo kunnen uw medewerkers meer uren aan de adviespraktijk besteden en gaan capaciteit én kwaliteit omhoog.

Logisch denken in business software

www.accountview.com

ACCOUNTVIEW[®]
BUSINESS SOFTWARE

Postbus 9400, 1006 AK Amsterdam, T: 020 355 2999, F: 020 617 1478, E: accountancy@accountview.com